

ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενόν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέ-
μνην δραχ. 55. Τρίμηνον δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἔμνην 35 καὶ τρίμηνον 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἔμνην 2
καὶ τρίμηνον 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μὴνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

ἐρίοδος Β'. — Τόμος 40ὸς

Ἀθῆναι 17 Δεκεμβρίου 1932

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 3

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ EUDOXIE DUPUIS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ἡ ἐμφάνισή της, τὸ ὕψος της, τὸ
ὄμορφό της μαρτυροῦσαν ὅτι ἡ παν-
δύνα της ἦταν πολὺ μετρία καὶ οἱ
ἐλάτεις της καθόλου ἀπαιτητικοί
ἐπὶ τοσοῦτο ἡ κυρία Τοῦκερ εἶχε τέτοια
ἐγγύλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὴ της καὶ
τὸ ξενοδοχεῖο της, πού τὴν πρῶ-
την στιγμὴ φαντάσθηκε ὅτι οἱ τρεῖς
ἄνθρωποι εἶχαν ἀκούσει νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν
ἐπιδοτικότητα τοῦ καὶ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ
ἐργατοῦ καὶ ἐρχόνταν νὰ συμφωνή-
σουν κανένα διαμέρισμα.

Παίρνοντας λοιπὸν τὸ γλυκύτερον
ἐμβόλγελό της, τοὺς προσκάλεσε νὰ
ἐλθοῦν. Μὰ τὸ χαμῶδες αὐτὸ πᾶ-
ρθε στὸ στόμα της καὶ τὰ μάτια της
οἰζαν διάπλατα ἀπὸ τὴν ἐκπληξήν,
ὅταν ἔρριξε μιὰ δευτέρη ματιὰ στὶς
ὀφθαλμίστρας τῶν κυριῶν καὶ εἶδε
τί ἐλεεινὴν κατάστασιν βρι-
σκόνταν· καὶ τὸ πρόσωπό της
ἔφανε τρομακτικὴν ἔκφρασιν, μὲ
τὴν ἀντίκρουσε τὴν Μπέττυ πού
ἐν ἑσπρωχῆν μπροστὰ τοῦ
κ. Βᾶν Κούρτ.

— Ἡθελα νὰ σὰς ρωτήσω,
κυρία μου, εἶπε μὲ αὐστηρὸν
ὄψος ὁ νέος κύριος, ἂν ἐπι-
τέταται σ' αὐτὸν τὸν τόσο
ἐντυφωμένον μασκαρεμένον ἄν-
δρα πρὸς τὸν σπιτιοῦ σας,
καταδρέχη ἀπὸ τὴν κορυ-
φὴν ὡς τὰ νύχια τοὺς ἀνύπο-
τους διαβάτες πού περνοῦν
ἐπὶ τὸ δρόμο...

Δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακολου-
θήσῃ περισσότερο, γιὰτὶ ὁ θυ-
μὸς τοῦ ἔκοβε τὴ φωνήν.

— Τὸ φόρεμά μου, τὸ και-
νουργιὸ μου φόρεμα κατα-
τράφηκε ἐντελῶς, εἶπε κλαί-
οντας ἡ μιὰ κυρία.

Δὲν εἶχε ἄδικο. Καὶ τὸ φό-

ρεμά της καὶ τὸ καπέλλο της ἦταν
σ' ἐλεεινὴν κατάστασιν.

Μιὰ ἄλλη κυρία τὴν διέκοψε.

— Μήπως ἔχετε φωτιά, γιὰ νὰ στε-
γνώσουμε τὰ φορέματά μας; ρώτησε
τὴν κυρία Τοῦκερ.

Κι' ὕστερα πρόσθεσε:

— Ριχάρδε, ἂν χάσομερήσης πε-
ρισσότερο, θὰ χάσης τὸ τραῖνο σου
Φύγε καὶ πήγαινε στὸ σταθμὸ. Ὁ
Θωμᾶς θὰ φέρῃ ἐδῶ τὰμάξι γιὰ νὰ
μᾶς πάη σπιτί. Καθὼς βλέπετε, κυ-
ρία μου, εἶπε πάλι γυρίζοντας στὴν
κυρία Τοῦκερ, συνοδεύαμε τὸν ἀδελ-
φόν μου στὸ σταθμὸ, ὅταν ἔξαφνα
δεχθῆκαμε μιὰ πραγματικὴν ψυχρο-
λουσίαν ἀπὸ ἕνα σωλῆνα τοῦ ποτισματοῦ
πού ἡ μικρὴ σας ὑπηρετρία κρατοῦ-
σε στὰ χέρια της καὶ εἶχε γυρίσει

πρὸς τὸ μέρος μας. Εἶναι ἀδύνατον νὰ
πᾶμε στὸ σιδηρόδρομον σ' αὐτὰ τὰ
χάλια, καὶ γι' αὐτὸ σὰς παρακαλοῦμε
νὰ μᾶς δώσετε ἄσυλον ὥσπου νὰ στε-
γνώσουμε. Ἄν καὶ φοβᾶμαι — πρό-
σθεσε, — πῶς γιὰ τὴν ὀμπρέλλα μου
δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε. Αὐτὴ ἔ-
γινε γιὰ πέταμα.

Κι' ἔρριξε μιὰ θλιμμένη ματιὰ στὴν
ἀξιοδότην ἐμφάνισιν πού παρου-
σίαζε ἡ μεταξωτὴ της ὀμπρέλλα, πού
ἐξακολούθησε ἀκόμη νὰ τὴν κρατᾷ
στὰ χέρια της.

Ἡ καρδιά τῆς Μπέττυ πού ἐνοιω-
θε πραγματικῶς ἔρωτα γιὰ ὅλα τὰ
ὄρατα πράγματα, συγκινήθηκε βαθιὰ
στὴ θέαν τῆς ἀμοιρῆς ὀμπρέλλας.

— ὦ, μίς! φώναξε μὲ συμπόνια.
Κρίμας τὸ ὄρατο παρασόλι!

Καὶ τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα
μὲ τὴ σκέψιν ὅτι εἶχε καταστραφεῖ
ὁλότελα.

Ἐνῶ ὁ Ριχάρδος ἀνέβαινε στὸ ἄ-
μάξι γιὰ νὰ πάη στὸ σταθμὸ,
ἡ κυρία Τοῦκερ πέρασε τίς
κυρίες στὸ σαλόνι καὶ ὕστερα
ἄρπαξε τὴν Μπέττυ ἀπὸ τὸ
μπράτσο, μὰ μὲ τόσο ἀπότο-
μον τρόπο, πού ἂν τὴν ἔβλεπε
ὁ κύριος Βᾶν Κούρτ θὰ ἔμενε
ἡσυχᾶς ὅτι ἡ τιμωρία θὰ ἦ-
ταν ἀνάλογη μὲ τὸ φταίξιμόν,
καὶ μάλιστα θὰ τὸ ξεπερνοῦσε.

— Τέρας, στανᾶ, ψιθύρι-
ζε ἡ γριὰ ξενοδόχισσα στὸ αὐτὴ
τῆς Μπέττυ μ' ἕνα τόνο ὀλο-
φοβέρα. Τί φοβερὴ ζῆμιά
ἔκανες πάλι καὶ τί εἶναι αὐ-
τὲς οἱ μασκαράτες πού φορεῖς;

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἔ-
δειχνε τὴν κατακόκκινον σάρ-
κα καὶ τὸ μπουκέτο ἀπ' τίς
φεύτικες μαργαρίτες, πού καὶ
τὰ δυὸ ἦταν ἐξίσου πολύτιμα
γιὰ τὴν Μπέττυ.

— Αὐτὴ ἡ μικρὴ Μὰν-
Γκούρ, ὁ κακὸς μπελάς τοῦ
σπιτιοῦ μου! ἔκανε κουνών-

ΕΝΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ

τας τὸ κεφάλι της καὶ τραβώντας τὴν κόκκινη λουρίδα ἀπ' τὸ λαιμὸ τῆς Μπέττυ.

Μέσα στὴν ταραχὴ τῆς ἡ μικρὴ εἶχε ξεχάσει νὰ κρύψῃ τὸ φιδόκο τῆς, ὅπως τὸ ἔκανε κάθε φορὰ πού αἰσθανόταν ὅτι πλησίαζε ἡ κυρία τῆς.

— Πήγαινε στὸ κελλάρι νὰ κόψῃς ξύλα, ἐξακολούθησε σπρώχνοντας τὴ μικρὴ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, καὶ μὴν ἀνεβῆς προτοῦ νὰ σὲ φωνάξω. Κόταξε μὴν καθήσης κάτω καὶ χαζέψῃς γιατί θὰ κατέβω σὲ ἰδῶ.

Ἵστερα γύρισε πρὸς τὶς κυρίες, καὶ μ' ἕνα ὕφος πού ἔδειχνε ὅλο τὸ σεβασμὸ τῆς καὶ τὴ θλίψῃ τῆς:

— Εἶμαι πολὺ στενοχωρημένη, εἶπε ὅλο γλύκα, ἐνῶ ἔσκυβε καὶ προσπαθοῦσε νὰ νάψῃ τὴ φωτιά πού ἦταν ἑτοιμὴ στὸ τζάκι· εἶμαι πάρα πολὺ στενοχωρημένη πού αὐτὴ ἡ μικρὴ Ἐλισάβετ, αὐτὸς ὁ Σατανᾶς ὅπως τὴν ὀνομάζω, σὰς ἔκανε νὰ πάθετε μιὰ τόσο μεγάλη ζημιὰ. Ἀχ, αὐτὸ τὸ κορίτσι θὰ μὲ πᾶν στὸν τάφο.

— Μπορεῖ, εἶπε ἡ μὲς Μάργκαρετ πού εἶχε συγκινηθεῖ ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς Μπέττυ, μπορεῖ νὰ ἦταν τυχαῖο, ὅπως μᾶς εἶπε καὶ ἡ Ἰδία. Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἔκανε ξεπίτηδες. Μὴν εἴσθε πολὺ αὐστηρὴ μαζί τῆς.

— Στάλῃθαι εἶναι πιθανὸ νὰ μὴν τὸ ἔκανε ξεπίτηδες, συμφώνησε ἡ κυρία Τοῦκερ. Μὰ τί μ' αὐτό; Ἡ ζημιὰ ἔγινε πού ἔγινε, καὶ τὰ φορέματά σας καταστράφηκαν, μὲς Βὲν Κούρτ. Δόστε μου τουλάχιστο τὸ καπέλλο σας νὰ τὸ στεγνώσω.

Ἡ φωτιά ἔλαμπε κιόλας ζωηρὰ στὸ τζάκι καὶ μὲ τὴ βοήθειά τῆς τὰ φορέματα ἄρχισαν νὰ στεγνώνουν. Ὅταν τὸ ἀμάξι γύρισε ἀπὸ τὸ σταθμὸ, οἱ ζημιές εἶχαν ὅπως δὴ ποτε διορθωθεῖ, ἐκτός ἀπ' τὴν ὀμπρέλλα τῆς μὲς Μάργκαρετ πού ἦταν ἀνεπανόρθωτα κατεστραμένη.

Κάνοντας τοῦ κόσμου τὶς υποκλίσεις καὶ ψιθυρίζοντας ἀδιάκοπα δικαιολογίες, ἡ κυρία Τοῦκερ ἔβγαλε τὶς δυὸ ξένες ὡς τὴν πόρτα καὶ στάθηκε ὥσπου τὸ ἀμάξι χάθηκε σὲ μιὰ στροφή τοῦ δρόμου. Ἵστερα, τρίζοντας τὰ δόντια τῆς καὶ ἀπρίζοντας ἀπὸ θυμὸ, ἡ γριά ξενόδοχα κατέβηκε στὸ κελλάρι γιὰ «νὰ τὰ μιλήσῃ» μὲ τὸν Σατανᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'
Στὸ κελλάρι

Σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τῆς κυρίας Τοῦκερ, ἡ Μπέττυ κατέβηκε στὸ κελλάρι. Τὸ κοριτσάκι συλλογίζετο βετὶ τὸ ποτὴρ τῆς δυστυχίας εἶχε πιά στήλῃθαι ξεχειλίσαι. Νὰ τὴν στέλνουν στὸ ὑπόγειο ἐνῶ ἔξω ἔλαμπε ἕνας τόσο ὠραίος ἥλιος· νὰ τὴν βάλουν

νὰ κάνῃ μιὰ τόσο βαρεῖα δουλειὰ μέσ' στὸ σκοτάδι καὶ μέσ' στὴν ὑγρασία· τί ἄλλο χειρότερο μπορούσε νὰ τῆς τύχῃ; Αὐτὰ δὲν ἦταν ἀρκετά; Κι' ὅμως νὰ, πού τῆς πήραν καὶ τὸν ὠραῖο τῆς κόκκινο φιδόκο! Γι' αὐτὴ τὴν στέργση δὲν μπορούσε νὰ παρηγορηθῇ ἡ Μπέττυ, ὅχι, ἦταν ἀδύνατο! Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφθαναν ὅλα αὐτά, ἦταν κιόλας νησιτικὴ ἀπὸ τὸ περασμένο βράδυ, καὶ ἡ πείνα δὲν εἶναι πράγμα πού υποφέρεται εὐκολὰ ἀπὸ ἕνα κοριτσάκι ἐντεκα χρόνων.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴν κουζίνα, ἐνοίωσε μιὰ ξελιγωτικὴ μυρουδιά νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν μισάνοιχτη πόρτα. Μὰ δὲν στάθηκε, οὔτε κἂν νὰ μυριστηῇ, γιατί ἡ κυρία Τοῦκερ περὶμενε τὰ ξύλα τῆς, καὶ σίγουρα θὰ λογάριζε πόσα ἔκοψε λιγώτερα, τὴν ὥρα πού αὐτὴ θὰ χάζεψε ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴν κουζίνα.

Δίχως λοιπὸν νὰ χάσῃ καιρὸ, κατέβηκε στὸ ὑπόγειο, πῆρε τὸ τσεκούρι, καὶ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ ἕνα μεγάλο κούτσουρο γιὰ νὰ τὸ χωρίσῃ σὲ μικρὰ κομμάτια.

— Τὸ κακὸ εἶναι πὼς φοφᾷ τῆς πείνας, μονολογοῦσε καθὼς ἀνεβοκατέβαζε ρυθμικὰ τὸ τσεκούρι. Δὲν ἔχω βάλει τίποτα στὸ στόμα μου ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ κι' ὅπως πᾶνε τὰ πράγματα, θὰ μείνω νησιτικὴ ὡς τὸ μεσημέρι. Κι' ὅμως ὅλη τούτη τὴν ἑβδομάδα εἶχα βάλει τὰ δυνατά μου γιὰ νὰ εἶμαι καλὴ. Ὅσο προσπαθῶ νὰ φαίνομαι καλύτερη, τόσο περισσότερες ἀναποδιές μοῦ ἔρχονται. Εἶναι ἡ τύχη μου, φαίνεται.

«Ἄλλος γεννιέται τυχερὸς κι' ἄλλος ἄτυχος κι' ὁ καθένας πρέπει νὰ ὑπομένῃ τὴν τύχη του ὅπως εἶναι. Ἐγὼ περὶν ὅλη αὐτὴ τὴν δυστυχία γιατί δὲν εἶχα ποτέ μου οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε σπῖτι, οὔτε τίποτα. Πόσο θὰ ἤθελα νὰ εἶχα σπῖτι κι' οἰκογένεια! Μοῦ φαίνεται ὅτι ποτὲ δὲ θὰ μπορούσε νὰ μοῦ τύχῃ καμμιά στενοχώρια ἢ ἀναποδιά, ἀν' ἤμουν στὸ σπιτάκι μου μὲ τὴ μαμμὰ μου καὶ τ' ἀδελφία μου.

Ἐ! Τζάκ, κατέβη λοιπὸν!

Αὐτὰ τὰ τελευταῖα λόγια ἀπευθύνονταν στὸν μικρὸ ἐφημεριδοπώλῃ πού εἶχε ξεπροβάλλει τὸ κεφάλι του ἀπ' τὸ φεγγίτη τοῦ κελλαρίου.

Δίχως νὰ περιμένῃ νὰ ἐπαναλάβουν τὴν πρόσκληση, ὁ μικρὸς πέταξε μέσα στὸ κελλάρι τὸν δεκανίκι του κι' Ἵστερα ἀφέθηκε ὁ ἴδιος νὰ γλυστρήσῃ ἀπ' τὸ στενὸ ἀνοιγμά, μ' εὐλογισία πού θὰ τὴν ζήλευε κάθε γερὸ παιδί.

— Τί τρέχει, Σατανᾶ; Ἡ γριά πού εἶναι;

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΝΑ ΠΕΙΡΑΧΤΗΡΙ

Ἐνα θαλάσσι σπῖτι, ἀπέναντι στὸ δικό μας, ὅχι στὴν ἴδια γραμμὴ ἀλλὰ λίγο πὶδ πάνω, εἶναι τὸ σπῖτι ὅπου καθόταν μιὰ φορὰ ὁ Μπέμπης. Κι' ἦταν ὁ Μπέμπης ὁ φίλος μου, ἑμένα, ὅπως τοῦ Μανώλη μας ἦταν φίλος ὁ Ἀντρέας καὶ τοῦ Μίμη ὁ Σπύρος. Πήγαινα σπῖτι τοῦ, ἔρχοταν αὐτὸς στὸ δικό μου, παίζαμε, μοιραζόμαστε τὶς καραμέλλες μας, ἀλλὰ πολλές φορές μαλώναμε κιόλα καὶ «θυμώναμε» ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

— Δὲ σ' ἀγαπᾷ κόψε!

Τοῦλεγα τότε, καὶ τοῦ τέντωνα τὸ μικρό μου χεράκι μὲ τὸ δείχτη καὶ τὸ μεσιανὸ δάχτυλο κολλητὰ· αὐτὸς πάλι ἀπλώνε τὸ δικό του δείχτη σὰ γάντζο ἀνάμεσα, ἔκανε πίσω καί, καθὼς τραβοῦσε, τὰ χωρίζε. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, τὴνα μου δάχτυλο πήγαινε μακριὰ ἀπ' τ' ἄλλο, κι' αὐτὸ σήμαινε πὼς ἔτσι θ' ἀποφεύγαμε στὸ ἐξῆς ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Ἀς εἶναι, «θυμωμένοι» λίγον καιρὸ εἴμαστε. Τὸ πολὺ-πολὺ μιὰ ἑβδομάδα. Ἐμένα δὲ μοῦκανε καρδιά νὰ βλέπω τὸ Μπέμπη νὰ παίξῃ μ' ἄλλους καὶ νὰ μὴ μὲ πλησιάζῃ. Ἵστε πηγαινα κοντά. Καὶ στὸ τέλος δὲ βαστοῦσα· κάτι τοῦ ἔλεγα.

— Προσκυνιάρη!

Μοῦκανε ὁ Μπέμπης καὶ μοῦδγαζε τὴ γλώσσα του ἔξω. Ἐγὼ δὲ μιλοῦσα. Κατέβαζα τὸ κεφάλι, γύριζα ἄλλοι τὸ μούτρο μου καὶ βουδαινόμουν. Ὁ Μπέμπης μετάνιωνε. Ἐδλεπε πὼς ἐγὼ δὲν τὸν ἔδριζα κι' ἡ καρδιά του μαλάκωνε. Ἐρχόταν λοιπὸν καὶ μὲ ρωτοῦσε.

— Θέλεις ν' ἀγαπήσουμε;

— Ναι!

Γύριζα καὶ τοῦ τέντωνα τὸ χέρι μὲ τὸ μικρό μου δάχτυλο στριμμένο σὰν ἀγγίστρι. Ἀπλώνε τότε ὁ Μπέμπης τὸ δικό του μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γυρίζοντας καὶ πιανόταν ἀπ' αὐτό. Ἵτσι κρατιόμαστε κάμποση ὥρα, σὰ νὰ θέλαμε νὰ ποῦμε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, πὼς ἡ φιλία μας πρέπει νὰ μοιάζῃ μὲ τοὺς κρίκους μιᾶς ἀλυσίδας.

Θυμώναμε, πού λέτε, γιὰ διάφορους λόγους. Τὰ δαιμόνια ὅμως μ' ἐπικιναν ἅμα μὲ τραγουδοῦσε:

Ταίρικο, μοίρικο—Κούτσκο, σκούζικο...

Κοκκίνιζα, ἔτριζα τὰ δόντια μου, ἀφρίζα.

— Θὰ πάψῃς;

Ὁ Μπέμπης, ὅσο φουρκιζόμουν ἐγὼ πὶδ πολὺ, τόσο περισσότερο γελούσε. Καὶ δὲς του τὸ σκοπὸ του:

Ταίρικο, μοίρικο—Κούτσκο, σκούζικο...

— Μπέμπη! Θὰ σοῦ θυμώσω!

Ὁ Μπέμπης τὸ χαβὶ τοῦ:

Ταίρικο, μοίρικο—Κούτσκο, σκούζικο...

— Ἵτσι εἶσαι; Κόψε. Σοῦ θυμώσω!

Καμμιά φορὰ ὡστόσο ἤθελε κι' ὁ Μπέμπης ν' ἀγαπήσουμε. Καὶ θυμᾶμαι μιὰ τέτοια φορὰ. Εἶχε ἔρθει ἡ γιαιγία του σπῖτι τους καὶ μαζί εἶχε φέρει καὶ τὸν ξάδερφό του τὸν Πέτρο νὰ παίξουνε. Βγήκαν λοιπὸν κι' οἱ δυὸ ἔξω, Μπέμπης καὶ Πέτρος, κι' ἐκεῖ πού καθήσανε στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου τους, πήρανε λάσπη ἀπ' τ' αὐλάκι, κάνανε μιὰ μπάλα καί... πλάτς! τὴν κολλᾷνε στὸν τοῖχο. Πλάθουνε στὸ κέντρο τῆς μιᾶς μύτης, κάβουνε δυὸ βούλες γιὰ μάτια, καὶ βάζουνε δυὸ σειρὲς ἀπὸ πετραδάκια γιὰ δόντια. Ἐγὼ, ἀπ' τὸ πεζούλι μας πού καθόμουν, τοὺς ἔδλεπα πού γελούσαν.

— Ἀ, δὲν εἶναι ὠραίος! Ἐρεῖς; Νὰ ποῦμε...

Καταλάβαινα. Ἵθελεν νὰ φτιάξουν τὸν Ἀδάμ, ὅπως φανταζόνταν πὼς τὸν ἔπλασε ὁ Θεός. Μὲ λάσπη δὲν τὸν ἔκανε; Κι' Ἵστερα δὲν τὸν φύσησε καὶ τοῦδωσε πνοή; Ἐ, Ἵτσι θὰ φουσούσαν κι' αὐτοὶ τὸ δικό τους. Μὰ δὲν τὸν εἶχαν πετύχει Κι' Ἵξερα τί ἔλεγε τώρα ὁ Μπέμπης στ' αὐτὸ τοῦ Πέτρου:

— Ὁ Κωστάκης τὸν πετυχαίνει ὠραῖα· δὲν πᾶς νὰ τὸν ρωτήσῃς ἂν θέλῃ ν' ἀγαπήσουμε;

Καὶ νὰ· ὁ Πέτρος ἔρχοταν τρεχάτος κοντά μου.

— Λέει ὁ Μπέμπης: Θέλεις ν' ἀγαπήσετε;

— Ν' ἀγαπήσουμε; Θέλω. Ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ ξαναπῇ «ταίρικο»...

Ὁ Πέτρος πήγαινε καὶ τοῦ τῆλεγε σιγά. Ἐδλεπα τὸ Μπέμπη, πού κουνούσε τὸ κεφάλι του σὰ νᾶλεγε «ναί», καὶ μούρριχνε μιὰ ματιὰ κλέφτικη· ὁ Πέτρος ἔξανρχόταν.

— Λέει, ναί, δὲ θὰ σὲ ξαναπῇ ἔτσι.

Καὶ ξαναγινόμαστε φίλοι. Ἐκᾶνα ἐγὼ τότε μιὰ καινούργια μπάλα ἀπὸ λάσπη, τὴν πετοῦσα στὸν τοῖχο μὲ δύναμη γιὰ νὰ κολλήσῃ, κι' ἔφτειαν ἕναν Ἀδάμ ὅσο μπορούσα πὶδ ἐκφραστικό· ἕναν Ἀδάμ, πού τοῦ ζωγράφιζα μὲ κάρβουνο μουστάκια καὶ γένηια, ἔταν ἡ λάσπη ξεραίνόταν.

Ἵθελα, βλέπετε, νὰ δώνῃ πὼς κάτι ἀξίζα κι' ἐγὼ. Κι' ἀδιαφοροῦσα ὁλωςδίῳ ἐκεῖνες τὶς στιγμὲς ἂν λέγωνα τὰ χέρια μου καὶ τὴν ποδιά μου μὲ τοὺς βούρκους, πράγμα πού ἡ μαμὰ μου τὸ εἶχε ἀπαγορέψει μὲ τὸν πὶδ φιλό καὶ συριστικό τόνο τῆς φωνῆς τῆς. Μὰ ἡ μαμμά, Ἵστερα, μὲ ὑποδεχόταν μὲ μιὰ βίτσα στὸ χέρι καὶ μοῦ τὶς ἔδρεχε, γιὰ τὴν παρακοή μου, τσουχτερὰ-τσουχτερὰ στὰ πόδια, πού ὁ φουκαράκος ταίριζα ἀπ'

τοὺς πόνους καὶ πηδοῦσα ἕνα μέτρο ἀπάνω. Γιὰ νὰ γλυστρήσω μάλιστα ἀπ' τὰ χέρια τῆς, ξεπόρτιζα πάλι. Κι' ὁ Μπέμπης, πού μ' ἔδλεπε μὲ τὰ μάγουλά μου ἀναμμένα ἀπ' τὰ δάκρυα καὶ μὲ κόκκινα τὰ μάτια μου, ἔρχοταν κοντά μου νὰ μὲ ρωτήσῃ κοροϊδευτικά:

— Τὶς ἔφαγες;

— Ναί, τοῦλεγα ἐγὼ μὲ κατεβα-

σμένα τὰ μούτρα. Καὶ φταῖς ἐσὺ πού μὲ δειράνε!

— Ἀλήθεια; Μοῦκανε ὁ Μπέμπης τὸ κακὸ παιδί, βγάζοντας ἔξω τὴ γλώσσα του. Κι' ἐνῶ ἔφευγε ἀπὸ κοντά μου, ξανέρχιζε τὸ σκοπὸ του: Ταίρικο, μοίρικο—Κούτσκο, σκούζικο! Ἐννοεῖται πὼς τὴν ἄλλη μέρα δὲ μιλιόμαστε πάλι.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΙΤΗΣ

Ο ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Β'.

Ἀκοῦστε τώρα τί ἔπαθε ὁ Λιχουδάκης μας τὴν ἡμέρα ἴσα-ἴσα πού γιόρταζε ἡ μαμμὰ του.

Τοῦ ἄρσεσε πολὺ, ὅταν ἔβρισκε εὐκαιρία, νὰ τρουπώνῃ στὴν κουζίνα, ἂν καὶ τοῦ τὸ εἶχαν αὐστηρὰ ἀπαγορευμένο, γιατί πεῖραζε τὰ πράγματα (δηλαδὴ τὰ φαγώσιμα, τὶς λιχουδιές...) Τρύπωνε λοιπὸν κι' ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, μιὰ στιγμὴ πού δὲν ἦταν μέσα κανένας. Ἀπάνω στὸ τραπέζι εἶδε μιὰ γαβιάθα μὲ τὴ ζύμη πού εἶχε ἐτοιμάσει ἡ Μαργαρώ, γιὰ τὸ γιορτινὸ γλύκισμα. Πῆρε λίγη μὲ τὸ δάχτυλό του καὶ τὴ δοκίμασε. Ἀλλὰ δὲν τοῦ φάνηκε ὅσο ἔπρεπε γλυκειά.

«— Θέλει κι' ἄλλη ζάχαρη» σκέφτηκε. «Ἵτσι ἀγλυκὴ, αὐτὴ ἡ τούρτα θὰ εἶναι ἀηδία».

Καὶ πῆρε ἀμέσως τὸ κουτί μὲ τὴ ζάχαρη κι' ἔρριξε μπόλικη μέσ' στὴ ζύμη.

«— Τώρα, μάλιστα!» εἶπε μέσα του· «τώρα θὰ εἶναι ὠραία!...».

Ἡ ἡμέρα πέρασε φαιδρά. Ἵρθαν δῶρα, λουλούδια, ἐπισκέψεις, μουσικὲς. Καὶ τὸ βράδυ, ἀφοῦ ἔφυγαν πιά οἱ ξένοι, κάθησαν οἱ συγγενεῖς στὸ τραπέζι νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦνε.

Ὁ Πετροάκης, ἂν κι' ἔτοιωσε ἀπ' ὅλα, ἀνυπομονοῦσε νὰ φτάσῃ ἡ ὥρα τῆς τούρτας. Τί γλυκειὰ πού θὰ ἦτιν, ἔτσι ὅπως τὴν εἶχε κάνει!.. Ἐπιτέλους ἔφτασε κι' αὐτὴ. Νά, ἡ Μαργαρώ, γελοῦμενη, τὴ φέρνει στὸ τραπέζι. Εἶναι καταστολισμένη μὲ ζαχαρωμένα φρούτα καὶ μὲ ἀναμμένα κεριά, γιὰ τὸ καλὸ.

— Καὶ τοῦ χρόνου! καὶ τοῦ χρόνου! φωνάζουν ὅλοι.

Βγάζουν τὰ κεριά καὶ τὴν κόβουν. Καθένας παίρνει τὸ κομμάτι του στὸ πιάτο. Καὶ πρῶτος τρώει μιὰ κουταλιά ὁ θεὸς Μιχαῆλ.

Κάνει ἕνα μορφασμὸ πού δὲν δείχνει καθόλου εὐχαρίστηση, ἀλλὰ δὲ λέει τίποτα... Ὁ μπαμπὰς ὅμως, μολὶς βάζει στὸ στόμα του λιγάκι ἀπ' τὸ κομμάτι του, φωνάζει κατάπληκτος:

— Καλέ, αὐτὴ ἡ τούρτα εἶναι λύσσα!

— Λύσσα; κάνει ἡ μαμμά. Τί λέτε, καλέ;

Δοκιμάζουν ὅλοι καὶ βρίσκουν τὴν τούρτα ἀομυρὴ σὰ... σαοδέλλα! Ἡ Μαργαρώ γλωμᾷ. Ἡ δυστυχισμένη δὲν καταλαβαίνει τίποτα. Ὁ Πετροάκης ὅμως καταλαβαίνει πολὺ καλά. Εἶχε κάνει λάθος στὸ κουτί κι' ἀντὶ νὰ ρίξῃ στὴ ζύμη ζάχαρη, ἔρριξε ἀλάτι!

Τὸν πιάνει φόβος καὶ τύψη. Ἀσυλλόγιστα γλυστρᾷ ἀπὸ τὴν καρέκλα του καὶ κώνεται κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι. Μ' αὐτὸ τὸ κίνημα φανερώνει, χωρὶς νὰ θέλῃ, πὼς εἶναι ὁ ἐνοχος. Κι' ὁ μπαμπὰς τὸν βγάζει ἔξω, τραβώντας τον ἀπὸ ταῦτι.

— Ὁμολόγησε, ἂν θέλῃς νὰ σὲ συχωρέσω! τοῦ λέει. Ἐσὺ τὸκᾶνες αὐτό!

— Ναί, ἐγὼ τὸκᾶνα, ψιθυρίζει ὁ Λιχουδάκης.

— Και γιατί; Γιατί να ορίξης αλάτι στο γλύκισμα;
— Ένόμιζα πώς ορίχων ζάχαρη, για να γίνει καλύτερο...
— Άς είναι, έπεμβαίνει τότε η μαμμά. Σήμερα έχω τη γιορτή μου και δε θέλω κλάματα. Συχωρέστε τον.
— Η μόνη του τιμωρία, λέει ο μπαμπάς, θα είναι αυτή!
Κι' αναγκάζει τον Πειράκη να φάει δάκρυο το κομμάτι του απ' την αλατισμένη τούρτα. Τι άηδία που είναι! Το τρώει όμως γενναία, γιατί αναγνωρίζει πώς η τιμωρία του αξίζει.
«— Καλά να πάθω!» συλλογιέται. «Δε μου έφτανε όση ζάχαρη είχε βάλει η Μαργαρώ, μόνο ήθελα να ορίξω κι' άλλη;...»
Έ, αυτά παθαίνει όποιος ανακατώνεται παντού και φουρνώνει εκεί που δεν τον σπέρνουν.
(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

«ΜΗ ΜΕ ΛΗΣΜΟΝΕΙ»

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο Πέτρος Πιτουά ήταν έπιλοχίας στο 12ο σύνταγμα του γαλλικού πεζικού το 1803. Όρμουσε πάντα πρώτος στη φωτιά κι' έβγαине τελευταίος. Οι στρατιώτες του τον καμάρωναν. Μια μέρα ο συνταγματάρχης του σκεπτικός διάβασε ένα γράμμα σταλμένο απ' αυτόν. Τούγραφε πώς η μητέρα του ήταν άρρωστη βαριά, ο πατέρας του όδοντάρης δεν μπορούσε τίποτα να της κάνει, και ο Πέτρος ζητούσε μια μικρή άδεια για λίγες μέρες. Του την άρνήθηκαν. Ο στρατός θάφειγε σε λίγες ημέρες για να πολέμησι, κι' άδειες δεν έδιναν τότε...

Πέρασαν δεκαπέντε μέρες. Ο συνταγματάρχης έλαβε και δεύτερο γράμμα απ' τον έπιλοχία. Σ' αυτό ο Πέτρος έγραφε πώς η μητέρα του πέθανε, και τώρα ζητούσε μια μηνιαία άδεια. Το λόγο δεν μπορούσε να του πη ήταν οικογενειακό μυστικό. Μα η άπάντηση δεν ήταν διαφορετική από την πρώτη... Ο Πέτρος δεν μίλησε.

Το σύνταγμα του ξεκίνησε για τη Βιέννη, χτυπήθηκε με τους Αυστριακούς, νίκησε. Μα όταν ξαναγύρισε στο Στρασβούργο—στην έδρα του—ο Πέτρος δεν ήταν μαζί με τους άλλους στρατιώτες. Σε λίγες ημέρες τον έφεραν με τα χέρια δεμένα πισθάγκωνα, Έίχε λιποταχτήσει.

Άδικα στο στρατοδικείο του ζητούσαν να πη το λόγο της λιποταξίας του. Αυτός ο γενναίος στρατιώτης, να φύγη απ' τις γραμμές, την παραμονή της μάχης, χωρίς λόγο;.. Αυτός, που είχε στο στήθος του, το παράσημο της λεγεώνας της τιμής; Η άπάντηση του Πέτρου ήταν πάντα η ίδια.

— Λιποτάχτησα και δεν μετανόω. Είμαι άξιος θανάτου. Καταδικάστε με!

Οι μάρτυρες όλοι έλεγαν:

— Ο Πέτρος Πιτουά λιποτάχτησε.

το ξέρουμε μα — δεν το πιστεύουμε. Άλλος είπε:

— Θα τρελλάθηκε. Τους τρελλούς δεν τους σκοτώνουν, τους κλείνουν στο Φρενοκομείο.

Για μια στιγμή το σκέφθηκαν κι' αυτοί. Άλλά ο Πέτρος άπαντούσε τόσο άπλά, τόσο λογικά, που δεν μπόρεσαν ούτε εκεί να καταφύγουν. Και τον κατεδίκασαν. Έπειδή όμως καταλαβαίνανε καλά, πώς κάποιο μυστήριο κρυβόταν κάτω απ' αυτή τη λιποταξία, διαρκώς αναβάλλανε την εκτέλεση.

Είναι βράδυ. Στο σκοτεινό κελί του ο Πέτρος κοιμάται ήσυχα. Το χέρι του είναι ακουμπισμένο σ' ένα μικρό φυλαχτό που κρέμεται στο στήθος του. Π πόρτα άνοίγει σιγά κι' ένας δεκανέας προβάλλει. Είναι κοντός, με βλέμμα διαπεραστικό, κι' άτρόμητο. Κοιτάει κάμποση ώρα τον Πέτρο, και στο τέλος τον κουνάει ελαφρά.

— Ά, ήρθε λοιπόν η ώρα;.. λέει αυτός μόλις τον βλέπει.

— Όχι Πέτρε, όχι ακόμα... μα σε λίγο δε θά'ναι πιά καιρός.

— Ποιός είναι σύ, και τί με θέλεις;

— Πέτρο, δεν με γνωρίζεις; Άλλά εγώ, σε θυμάμαι από το Άούστερλιτς που πολέμησες σάν λιοντάρι. Σήμερα ήρθα στο Στρασβούργο, κι' έμαθα την καταδίκη σου. Ξέρω, στίς στερνές του ώρες κανείς θέλει νάχη σιμά του ένα φίλο που να μπορεί να νοίξη την καρδιά του. Έγώ θάμαι ο φίλος. Πές μου, δεν έχεις τίποτα να μου αναθέσης;..

— Σ' ευχαριστώ, σύντροφε.

— Δεν έχεις τίποτ' άλλο να μου πής;

— Τίποτ' άλλο.

— Καλά, ούτε ένα χαιρετισμό για τον πατέρα σου, για την άδελφή σου;

— Ο πατέρας μου πέθανε πριν δυο μήνες. Άδελφή δεν είχα ποτέ.

— Για τη μητέρα σου;

— Σύντροφε, μη το προφέρεις αυτό το όνομα. Ίσως θα με κάνης να κλάψω. Και δε θέλω, άκορς, δε θέ-

λω να φανώ άνανδρος στίς στερνές μου ώρες...

— Είμαι κι' εγώ στρατιώτης, έχω κι' εγώ καρδιά, μα δε θα ντρεπόμουν να κλάψω για τη μάνα μου, Πέτρε. Είναι τόσο καλή, την αγαπώ και μ' αγαπάει τόσο...

— Άλήθεια, θάκλαιγες για τη μάνα σου... Σ' αγαπάει και την αγαπās... μα τότε... τότε θα μιλήσω... ναί. Έχεις δικιο... αυτός που πεθαίνει θάθελε νάχε στο πλευρό του ένα φίλο, για να τ' άνοίξη την καρδιά του. Θα μιλήσω. Μα δε θα γελάσης, δε θα με κοροϊδέψης... όρκισου μου πώς δε θα γελάσης μαζί μου!..

— Πέτρο, πρέπει νάχης πεποιθήση σε μένα.

— Άκουσέ με λοιπόν. Δεν αγαπήσα στόν κόσμο άνθρωπο όσο τη μητέρα μου. Όταν κηρύχτηκε ο πολέμος, φώναζα πώς μόνο νεκρό θα με ξεκολλούσαν από κοντά της. Μα τότες η άγια γυναίκα μου με δάκρυα στά μάτια: «Πέτρο, πρέπει να πής, το θέλω. Και κεί κάτω να μην ξεχάσης ποτέ να κάνης το καθήκον σου!» Την άκουσα. Το καθήκον του στρατιώτη είναι να ρίχνεται άφοβα στη φωτιά, Τόκανα. Όσοι μ' έβλεπαν φώναζαν: «Νά, ένας γενναίος!» Θάπρεπε να λένε: «Νά, ένας που αγαπάει τη μητέρα του...»

... Και ξαφνικά έμαθα πώς άρρώστησε, πώς πεθαίνει. Ζήτησα άδεια. Δεν μου δωσαν. Σε λίγες μέρες πέθανε χωρίς νάμαι κοντά της, να πάρω τα λόγια της τα στερνά, και το στερνό φιλί της... Σάν τρέλλα μου ρθε. Δεν ήξερα πιά τί έκανα. Ζήτησα άδεια. Δεν μου δωσαν. Έμείς οι χωριάτες, εκεί πάνω στο χωριό μας, έχουμε μια πεποίθηση. Σεις στίς πόλεις θα τη λέγατε πρόληψη. Όποιος μαζέψη το πρωτολούλουδο που θάνθιση πάνω στόν τάφο το νίσκαφτο, ποτές δε θα ξεχάση το νεκρό, και ποτές δε θα λησμονηθή απ' αυτόν. Είναι βαθεία μέσα μας ριζωμένη αυτή η ιδέα. Και τότες πιά ο θάνατος δεν μάς τρομάζει. Θάνατος είναι η λησμονιά κι' όταν αυτή δεν φτάνει, θάνατος δεν ύπάρχει πιά.

Σταμάτησε για λίγο. Τα μάτια του Πέτρου έλαμπαν στην σκοτεινιά, σάν δυο μαύρα διαμάντια. Μα κι' ο δεκανέας άθελα σκούπισε κάποιο δειλδ δάκρυ.

— Θέλησα να μαζέψω το πρωτολούλουδο. Βρήκα τόν τάφο της μάνας μου ξερό, δίχως άνθος κανένα. Πρόσμενα. Σε λίγες μέρες ένα δειλδ λουλουδάκι, άνοιξε τα γαλάζια πεταλάκια του στόν ήλιο. Σεις, το λέτε

ΛΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ

Ο Άχμετ ήταν ένας φτωχονοικοκύρης που έμενε σε κάποιο χωριουδάκι της Προύσσας. Έκει είχε και δυο-τρία χωράφια που τα όργωνε, τα έσπερνε και τα θέριζε μόνος του.

Το εισόδημα όμως που του έδιναν αυτά, δεν τον έφτανε να ζή με την οικογένειά του και για τούτο επήγαινε και σε ξένα κτήματα μεροκαματιάρης.

Σάν άνθρωπος μαθημένος να περνάη με τα λίγα, έδόξαζε τον Άλλάχ που όλη η οικογένειά του είχε ύγεία και δεν τους έλειπε το καθημερινό.

Έτσι από την κατάσταση του αυτή, είχε κάθε λόγο να μένη ευχαριστημένος και θά ήταν, αν δεν είχε ένα μικρό και μεγάλο καύμό, που τον έδρανόζε μερα νύχτα.

Τόν καύμο αυτόν τον είχε από τόν πρώτο του γιό τόν Άλή, που ήταν τόσο κακοκέφαλος, πεισματάρης και ζηλιάρης, που δεν είχε ταίρι με κανένα άλλο παιδί του χωριού.

Έξήλυνε πολύ τα μικρότερα του άδέρφια, κι' από το πρώτ' ως το βράδυ τα τυραννούσε: τους έπαιρνε τα πρόχειρα και τιποτένια παιχνίδια που τάρπιαναν με τα χέρια τους, κι' άφου έπαιζε μ' αυτά λίγο, τάσπαζε.

Ακόμα κι' όταν έπαιζαν μόνα τους ήσυχα, πήγαινε και τους έδαζε σκάνδαλα, κι' αν δεν κατάφερνε να τή κάνει να μαλλώσουν και να δαρθούν αναμεταξύ τους, έδρισκε την παραμικρή άφορμή και τή έδερνε ο ίδιος.

Οι γονείς του βλέποντας τί έκανε, τόν μάλλωναν, τόν άφηναν νηστικό, και τόν έδερναν, μα του κάκου, όλα επήγαιναν στα χαμένα, ο Άλής δεν άλλαζε την τακτική του.

Γι' αυτό σάν έφτασε στην ηλικία που πάνε τα παιδιά σχολείο, τόν έστειλε ο πατέρας του με την παρήγορη ιδέα, πώς αν μάθαινε, γράμματα, θα άλλαζε και θα γινόταν καλύτερος, κι' αν δεν μάθαινε θα ήτύχαζαν τα άδέρφια του και το σπίτι, τίς ώρες που θά έλειπε από κοντά τους.

Ο Άλής από τίς πρώτες μέρες που πήγε στο σχολείο, έδειξε μεγάλη επιμέλεια για τα γράμματα και γρήγορα έγινε ο πρώτος μαθητής στην τάξη του, χωρίς όμως να είναι και δεύτερος στίς άταξίες, που μ' αυτές άναστάωνε όλη την ώρα τα πάντα. Ακόμη είχε την άξίωση από τους συμμαθητές του, να τόν έχουν άρχηγό και να κάνουν χωρίς άντιλογία ό,τι ήθελε αυτός.

Ο δάσκαλός του συχνά βρισκόταν στην άνάγκη να του βάζη τιμωρίες, μα δεν του έκαναν τίποτα. Για μια στιγμή φαινόταν πώς μετανούσε, μα σε λίγο άρχιζε πάλι τα ίδια.

Τρία δόκκληρα χρόνια τόν ύπομόνευε ο δάσκαλός του και τόν κρατούσε στο σχολείο, αν και κάθε λίγο άγανακτούσε με τίς διασολίες του: έφτασε όμως και μέρα που ξεχείλισε το ποτήρι της ύπομονής του και τόν έδιωξε μια για πάντα από το σχολείο, άφου τού είπε πώς: «— Έσύ, παιδί μου, δεν θα γίνης ποτέ άνθρωπος».

— Να ίδης πώς θα βγής γελασμένος, δάσκαλε, εγώ θα γίνω μέγας άνθρωπος, τού άπάντησε φεύγοντας ο Άλής.

Ο πατέρας του, σάν έμαθε την άποβολή του στενοχωρέθηκε πολύ, και άναγκάστηκε να τόν παίρνει μαζί του να τόν βοηθάη στίς άγροτικές δουλειές του.

Ο Άλής όμως δεν καταδεχότανε τη δουλειά του πατέρα του, κι' αν άρχισε να πηγαίνει κοντά του, τή έκανε τόσο άπρόθυμα, κι' από τίς πρώτες μέρες προσπαθούσε να βρίσκει άφορμή να ξεφεύγη την επίβλεψη του πατέρα του και να τρέχη πότε για φωλιές πουλιών, και πότε ν' άνεβαίνει σε ξένα δέντρα και να κλέβη τούς καρπούς τους.

Άλλοτε πάλι τριγύριζε στα γειτονικά κτήματα, και την ώρα που έβλεπε τούς έργάτες να ποτίζουν, έκλεινε τίς άμπολές που είχαν εκείνοι άνοιξει, και άνοιγε άλλες, ή έκρυβε τα έργαλεία τους για να τούς κάνει ζητώντας τα να μαλλώνουν μεταξύ τους. Και σάν άρχιζαν εκείνοι να φιλονεικούν, ο Άλής που τούς έβλεπε, κρυμμένος, έέελαγε ευχαριστημένος — σάν άκαρδος που ήταν — για ό,τι τούς είχε καταφέρει.

Όταν ο πατέρας του τόν μάλλωνε που άπόφευγε τη δουλειά, που έκλεβε από τα ξένα δέντρα κι' έδειχνε τόση κακία στους άλλους έργάτες, τού άπαντούσε:

— Έγώ δε γεννήθηκα για να κάνω τόν σκαφτιά, να όργωνω, να σπέρνω και να θέριζω όπως σύ, να με τρώνε ή ζέστη και το κρύο στους κάμπους. Έμένα κάτι μου λέει μέσα μου, πώς έχω γεννηθεί για άλλες δουλειές, και πώς θα γίνω μέγας άνθρωπος, γι' αυτό θα πάω στην Πόλη να δουλέψω, και να πετύχω σιγά, σιγά τη μεγάλη θέση που μου ταιριάζει.

(Το τέλος στο έρχόμενο)

ΠΑΝΑΓ. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

μυσωτίδα εκεί το λέμε: «μη με λησμονεί...». Το μάζεψα, το φύλαξα στο φυλαχτό μου. Γύρισα στο σύνταγμα. Με δίκασαν... με καταδίκασαν σε θάνατο. Δε με νοιάζει πεθάνω ευχαριστημένος Ένα πράγμα θέλω τώρα να σε παρακαλέσω. Να φροντίσης σάν πεθάνω να μη μου πάρουν το φυλαχτό μου. Γι' αυτό το λουλουδάκι χάνω τη ζωή μου, δε θέλω μήτε στο θάνατό μου να το χωριστώ...

— Έχεις το λόγο μου.

— Ω, ός μου το χέρι σου να το σφίξω στην καρδιά μου. Αν ο Θεός μου δινε μια δεύτερη ζωή, θάθελα σε σένα να τη χαιρώ...

Κι' χωρίστηκαν...

Τάλλο πρωί, τα χεράμια, πήραν τόν Πέτρο στο μέρος της θανατικής εκτέλεσης. Είχαν πιά διαβάσει την άπόφαση. Οι στρατιώτες στη σειρά, περίμεναν το πρόσταγμα για να τραβήξουν. Ξαφνικά, όλοι άρχισαν να ψιθυρίζουν κι' ύστερα να ζητωκραυγάζουν:

— Ο Αυτοκράτωρ!.. ο Αυτοκράτωρ... Ζήτω ο Αυτοκράτωρ!..

Απ' ένα κάτσπρο άει, πήδηξε ο Ναπολέων, με το γοργό στέρεο βήμα του σίμωσε τόν κατάδικο. Ο Πέτρος σήκωσε το κεφάλι και μια κραυγή ξέφυγε απ' τα στήθεια του.

Στη μορφή του αυτοκράτορα άναγνώρισε το νυχτερινό επισκέπτη του, τόν δεκανέα!

— Πέτρο, τού λέει ο Ναπολέων. Θυμήσου τί μου είπες αυτή τη νύχτα. Ο Θεός σου δίνει μια δεύτερη ζωή. Μην τη δώσης σε μένα, μα στη Γαλλία. Αυτή είναι τώρα η μητέρα σου, άγάπησέ την όσο και την «άλλη».

..

Στη μάχη του Βατερλώ ο Πέτρος ήταν λοχαγός. Μια σφαίρα τόν πήρε κατάστηθα, μα πριν κλείση για πάντα τα μάτια του, πρόφτασε να φωνάξη:

— Ζήτω ο αυτοκράτωρ! Ζήτω η Γαλλία η μητέρα μου!..

Πάνω απ' το χώμα που σκέπασε τα κόκκαλά του φύτρωσε ένα γαλάζιο λουλουδάκι, μα κανείς δεν ήρθε να το μαζέψη...

(Μετάφραση)

ΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Ο ΜΑΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΔΙΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ LEON LAMBRY

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Πρέπει εξαπάντος — εξακολούθησε να σκέπτεται ο Ίνδος — να την πάω στο Χαϊδεραμπάτ, όσο μεγάλο κι' αν είναι το ταξίδι που θα έχω να κάνω, και να την παραδώσω στα χέρια του αρχηγού των Βραχμάνων, στο Ναό του Χρυσού. Αυτός πιά θ' αποφασίσει για την τύχη της. Και είναι ο μόνος τρόπος για να φανώ αξιοστόχης της φυλής μου και να εξιλεώσω τον εξοργισμένο θεό.

Και κάνοντας αυτές τις σκέψεις ο Γιουγκάλ άνοιξε το βήμα του κοιτάζοντας γύρω του με προσοχή. Έξαφνα, εκεί που έτοιμαζόταν να στρίψει από ένα στενό σοκάκι, σταμάτησε απότομα κόβοντας την αναπνοή του, κρύφτηκε πίσω από μια γωνιά κι' έβαλε το χέρι του πάνω από τα μάτια του. Είχε διακρίνει από μακριά αυτούς που γύρευε.

— Νά τους!... μπαίνουν μέσα στο ξενοδοχείο! ψιθύρισε ο πολεμιστής. Καλά το έλεγα εγώ. Ο πατέρας φοβάται την εκδίκησή μου και βιάζεται να φύγει. Δεν πρέπει να χάσω ούτε στιγμή.

Αλλάξε κατεύθυνση και σε λίγα λεπτά μπήκε μέσα σ' ένα εμπορικό.

Ο έμπορος που ήταν καθισμένος σταυροπόδι, σηκώθηκε άμέσως μόλις είδε τον Γιουγκάλ να μπαίνει στο μαγαζί του. Οι πολεμιστές στις Ίνδίες είναι μια τάξη εξαιρετικά σεβαστή κι' έρχονται άμέσως ύστερα από τους Βραχμάνους κατά την ιεραρχία.

Ο Γιουγκάλ είπε στον έμπορο μερικά λόγια στην ινδοστάνικη διάλεκτο κι' εκείνος του παρουσίασε ένα μακρύ λευκό άντερι κι' ένα κάτασπρο επίσης σαρίκι για να τ' αλλάξει με τα ρούχα που φορούσε. Ο χαλδώνιος κρίκος που είχε

περασμένο στο λαιμό του και το σπαθί που κρεμόταν απ' τη μέση του, μπήκαν κατά μέρος.

Αμα τελείωσε το ντύσιμό του, ο Γιουγκάλ έβαψε τα γένια του μαύρα, κι' έπειτα κοιτάχτηκε ευχαριστημένος στον καθρέφτη που του παρουσίασε ο έμπορος. Είχε γίνει πραγματικά ανώριστος, πλήρως γενναίος, δώρα τον έμπορο και παίρνοντας μαζί του το δέμα με τα παλιά του ρούχα βγήκε απ' το κατάστημα.

Μια ώρα αργότερα ο πολεμιστής καθισμένος κάτω από ένα δέντρο απέναντι στο Ξενοδοχείο της Αγγλίας, είδε δυο πούσ-πούς να στέκονται μπροστά στην πόρτα. Όπως και την προηγούμενη, στο ένα μπήκε ο κ. Ουίλσον με τις βαλίτσες και στο άλλο η γυναίκα του κι' η Μαίρη και διευθύνθηκαν προς τον σταθμό.

Ο Γιουγκάλ ακίνητος στάθηκε και τους κοίταζε επί αρκετή ώρα. Ύστερα σηκώθηκε, και ανοίγοντας το βήμα του έφθασε στον σταθμό του Μπεναρές την ώρα που η οικογένεια Ουίλσον στεκόταν στην αποβάθρα.

Παρ' όλο που ο Ίνδος ήταν βέβαιος ότι κανείς δεν μπορούσε να τον αναγνωρίσει, μολαταύτα προτίμησε να μην παρουσιασθή.

Αν ήθελε να επιτύχει ο σκοπός του, δεν έπρεπε να δώσει την παραμικρή υποψία.

Σε λίγα λεπτά το τραίνο έμπαινε στον σταθμό και οι ταξιδιώτες ανέβηκαν.

Η κυρία Ουίλσον που μόλις είχε συνέλθει από τον τρόμο της, άγκάλιασε την κόρη της και την έσφιξε τρυφερά.

Πολύ τρόμαξα για χάρη σου, καλή μου Μαίρη, είπε. Αυτός ο άνθρωπος σου έριξε μια τόσο άγρια ματιά, ώστε φοβήθηκα για όλους μας και περισσότερο για σένα.

Και τί φοβήθηκες, μητέρα; ρώτησε η Μαίρη. Τι μπορούσε να μου κάνει; Οι νόμοι προστατεύουν τους

Αγγλους υπηκόους και δεν έκανα δα και κανένα μεγάλο έγκλημα που γέλασα θελιά μου.

Για μές τους Εύρωπαίους δεν είναι βέβαια μεγάλο έγκλημα, είπε ο κ. Ουίλσον, μα στα μάτια των ιθαγενών είναι ιεροσυλία και αν δεν είχαμε την πρόνοια να φύγουμε όσο το δυνατόν γρηγορότερα, αυτό το έπεισόδιο θα είχε πολύ άσχημες συνέπειες για μās. Εύτυχώς για την ώρα μου φαίνεται πως γλυτώσαμε τον κίνδυνο. Αλλά αυτό να σου χρησιμεύσει για μάθημα, καλό μου παιδί.

Ο τόνος του κ. Ουίλσον ήταν άσυνήθιστα σοβαρός καθώς έλεγε αυτά τα λόγια. Η Μαίρη κατέβασε το κεφάλι της και δεν είπε λέξη.

Το τραίνο ξεκίνησε. Περνούσαν έναν απέραντο κάμπο έρημο κι' άκαλλιέργητο, όπου δεν έδλεπε κανείς παρά άραια και που μερικά δέντρα, που έμοιαζαν σαν τὰ πεύκα τὰ δικά μας, αλλά ήταν πολύ μικρότερα. Η ζέστη ήταν βαρεία και καταθλιπτική. Κανείς δεν μιλούσε. Όρες πολλές πέρασαν χωρίς να συμβη τίποτε το εξαιρετικό. Η κυρία Ουίλσον ήταν μελαγχολική και ανήσυχη, χωρίς κι' αυτή η ίδια να ξέρη το γιατί. Της φαινόταν πως κάποιος άγνωστος κίνδυνος απειλούσε τη Μαίρη.

Το τραίνο στάθηκε για λίγα λεπτά στο Αλλαχαμπάντ κι' ύστερα στο Τζεμπουλπόρ, όπου ο κύριος Ουίλσον με την πρόφαση να ξεμουδιάσει τὰ πόδια του, κατέδρασε στην αποβάθρα. Εκεί διασταυρώθηκε μ' έναν Ίνδο με μαύρα γένια, ιτυμένον στα κάτασπρα. Δεν του έδωσε καμιά προσοχή η κυρία Ουίλσον όμως, που ήταν άκουμπισμένη στο παράθυρο του βαγονιού, έκλεισε το στόμα της με το χέρι της για να πνίξει μια φωνή φρίκης. Τὰ μάτια της είχαν συναντήσει το βλέμμα του Ίνδου. Δεν αναγνώριζε τον άνθρωπο αλλά της φαινόταν πως κάπου είχε ξανκνείδει αυτό το βλέμμα και οι φόβοι της για την Μαίρη διπλασιάστηκαν.

Όταν ανέβηκε στο βαγόνι του ο κύριος Ουίλσον παρατήρησε πόσο χλωμή ήταν η γυναίκα του, και την ρώτησε αν ήταν άδιάθετη.

Με πείραξε λιγάκι η ζέστη, απάντησε εκείνη, γιατί δεν τολμούσε να φανερώσει τους φόβους της.

Από το σταθμό αυτόν, το τοπίο άρχισε να γίνεται λιγώτερο μονότονο. Περνούσαν από μια ζώνη γεμάτη βαμβάκοφυτείες και φυτείες όπιου.

Νέος σταθμός στο Μοχπανί, όπου ο Ίνδος με το λευκό σαρίκι κατέβηκε και πάλι. Στον παρακάτω σταθμό

ή κυρία Ουίλσον είδε τον Ίνδο για τρίτη φορά να περνάει μπρος απ' το βαγόνι της. Αθελά της πήγε κοντότερα στον άνδρα της και του σφίξε το μπράτσο του.

Τί έχεις; Έλεεν; ρώτησε ο κύριος Ουίλσον.

Νά, εκείνος ο άνθρωπος, εκεί πέρα! είπε με τρεμουλιαστή φωνή η κυρία Ουίλσον, δείχνοντας τον μυστηριώδη ταξιδιώτη.

Ε, τί; έκανε ο κύριος Ουίλσον αφού κοίταξε σ' εκείνη την διεύθυνση. Είναι ένας Ίνδος της μεσαίας αστικής τάξης, ένας έμπορος δίχως άλλο. Δε βλέπω για ποιο λόγο να τρομάξεις.

Μου φάνηκε πως είχε τη ματιά του άλλου.

Ποιανού άλλου;

Του προσκυνητή του Μπεναρές.

Τί ιδέα, Έλεεν! Εκείνος είχε μαλλιά και γένια άσπρα σχεδόν.

Ναι, μα τὰ μάτια;...

Απλή σύμπτωση, αγαπητή μου. Ο άνθρωπος έ κείνος ήταν ένας πολεμιστής Σίχ, αυτός έδω είναι έμπορος. Εκείνος φορούσε ένα άντερι κίτρινο...

Ναι, κι' ένα σαρίκι κόκκινο.

Βλέπεις; Έπειτα, έμεις φύγαμε άμέσως και δεν θά πρόφτασε βέβαια να μās παρακολουθήσει. Άλλωστε, ούτε θά γνώριζε καν που πηγαίνουμε. Η διαδρομή από το Μπεναρές ως τη Βομβάη είναι σχεδόν τόσο μεγάλη, όσο από το Παρίσι στη Νεάπολη.

Αυτά που λες είναι πολύ σωστά, Τζέιμς. Μα η σημερινή σκηνή μ' έχει πολύ ταραξει. Μου φαίνεται: σαν να βλέπω παντού έχθρους. Θα προσπαθήσω να μην το σκέπτομαι πιά.

Παρ' όλες όμως τις καλές προθέσεις της, η κυρία Ουίλσον δεν μπόρεσε να διώξει από το μυαλό της την εικόνα του Ίνδου. Επίεσε τον εαυτό της να μην ξανακοιτάξει πιά απ' το παράθυρο στους επόμενους σταθμούς, μα όστόσο ήταν ακόμη συλλογισμένη όταν, πολλές ώρες αργότερα, το τραίνο έφθασε στην Βομβάη.

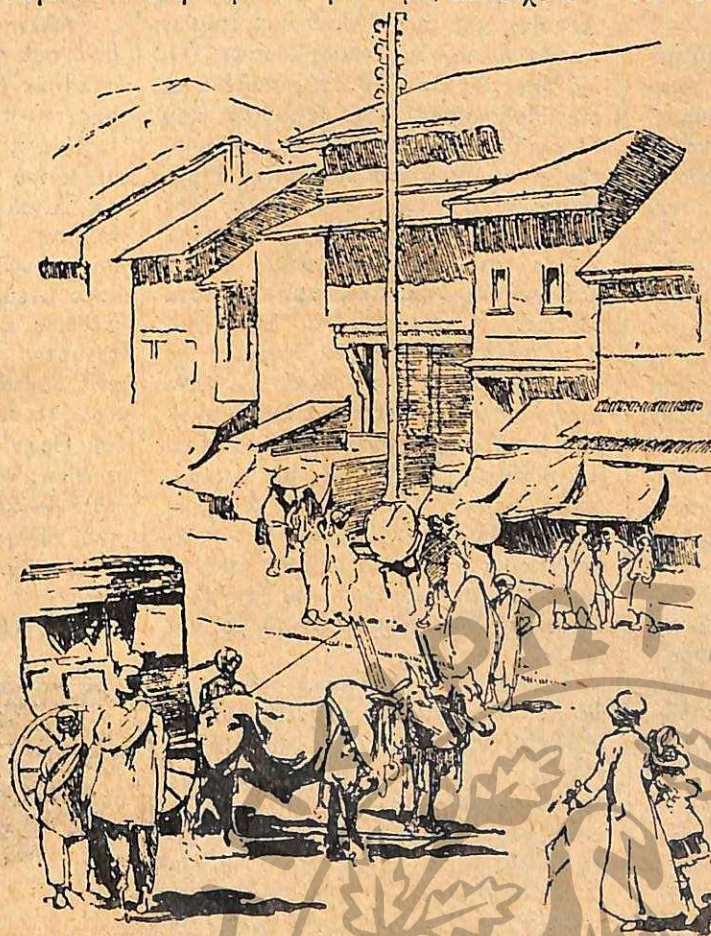
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'
Το φίδι

Κατά τις δυο ήμέρες που έμειναν στη Βομβάη, η κυρία Ουίλσον δεν θέλησε ναφήση ούτε στιγμή μόνη

την κόρη της. Της φάνηκε πολλές φορές πως είδε τον μυστηριώδη Ίνδο να την παρακολουθεί κρυφά. Αισθάνθηκε λοιπόν μεγάλη ανακούφιση όταν μπόρεσαν να φύγουν για το Καλκούτι.

Η εταιρεία Σπένσερ που έκμεταλλεύεται αυτήν τη γραμμή, φροντίζει πολύ για την άνεση των ταξιδιωτών της. Τὰ διαμερίσματα της πρώτης μοιάζουν με περιποιημένα σαλονάκια, έπιπλωμένα με αναπαυτικές πολυθρόνες, που το βράδυ μπορούν να μεταμορφωθούν σε κοκέτες.

Το τραίνο είχε φύγει από τη Βομβάη τώρα και μια ώρα, και είχε ά-

«Η κυρία Ουίλσον δεν θέλησε ν' αφήσει ούτε στιγμή μόνη την κόρη της.» (Σελ. 31, στ. α'.)

ναπτύξει όλη του την ταχύτητα. Η ζέστη ήταν φοβερή.

Ο κύριος Ουίλσον, η Μαίρη και η μητέρα της καθόνταν στο βαγόνι-έστιατόριο. Έπαιρναν το πρωινό τους πρόγευμα, γιατί η ώρα ήταν μόλις έπτά το πρωί. Μολαταύτα ο ήλιος έκαιγε κιάλας τόσο δυνατά, ώστε οι υπάλληλοι του σιδηροδρόμου είχαν αρχίσει να κατεβάζουν τὰ ιδιαίτερα σκούρα τζάμια που είναι προωρισμένα να φυλάνε τὰ μάτια των ταξιδιωτών από τη φοβερή άντηλιά.

Οι ηλεκτρικοί άνεμιστήρες λειτουργούσαν άκατάπαντα, μα τί μπορού-

σαν να κάνουν μ' αυτή τη ζέστη; Άφου ήπιαν μερικά δροσιστικά, ο κύριος Ουίλσον και η οικογένειά του γύρισαν στο διαμέρισμά τους.

Σε κάθε σταθμό, άνάμεσα από τὰ διπλά τοιχώματα κάθε βαγονιού, τοποθετούσαν δλόκληρες κολόννες πάγου για να κάνουν κάπως πιο δροσερή την ατμόσφαιρα.

Μ' αυτούς τους όρους το ταξίδι, παρ' όλη τη ζέστη, ήταν πραγματική απόλαυση.

Στο σταθμό του Πούμε, η Μαίρη κατέβηκε μια στιγμή στην αποβάθρα μαζί με τον πατέρα της. Σχεδόν ξυστά κοντά της πέρασε ένας Ίνδος με

θαλασσί σαρίκι, που γύρισε το κεφάλι και την κοίταξε με προσοχή. Ο άνθρωπος αυτός είχε το ίδιο βλέμμα με τον προσκυνητή του Μπεναρές, μέλο που το ντύσιμό του ήταν και πάλι δλότελα διαφορετικό από του πολεμιστή. Η κυρία Ουίλσον δεν τον πρόσεξε και η Μαίρη ήταν τόσο άπασχολημένη με το μοναδικό θέαμα που έβλεπαν τὰ μάτια της, ώστε ούτε κατάλαβε καν την παρουσία του. Το θέαμα αυτό ήταν στήληθια ποικίλο και διασκεδαστικό. Κάθε λογής άνθρωποι συνωστιζόνταν στην αποβάθρα με τὰ παρδαλά τους ρούχα.

Έβλεπε κανείς κόκκινα φεσάκια, άσπρα και πράσινα σαρίκια, θαλασσιά μεταωτά σαλβάρια, διάφανες μουσσελίνες. Πολλοί από τους Ίνδους ταξιδιώτες, βασανισμένοι από τη δίψα, έτρεχαν στα ντεπόζιτα του νερού όπου ήταν γραμμένα με μεγάλα γράμματα:

Νερό για Ίνδους και λιγάκι παρακάτω:

Νερό για Μωαμεθανούς

Οι Ίνδοι και οι Μωαμεθανοί είναι πραγματικά πολύ τυπικοί στη θρησκεία τους. Θεωρούν οι μόν τους δε ως ακάθαρτους, και αν πέθαιναν ακόμη από τη δίψα, δεν θά δέχονταν ποτέ να πιουν νερό από την ίδια βρύση!

Η Μαίρη έδειξε στον πατέρα της ένα βαγόνι, όπου ήταν κρεμασμένη μια έπιγραφή που έλεγε: «For females only». (Μόνο για γυναίκες). Από το βαγόνι αυτό άκουγόταν ένα άδιάκοπο μουρμούρισμα και σιγανά τραγουδάκια σε γλώσσα ινδοστάνικη. Μες στο βαγόνι βρίσκονταν οι

νεαρές Ἰνδές μητέρες καὶ ἔπαιζαν μετὰ τὰ παιδάκια τους.

— Θὰ σοὺ δείξω κάτι πὶδ περίεργο ἀκόμη, εἶπε ὁ κύριος Οὐδλσον ὁδηγώντας τὴν κόρη του πρὸς τὰ μπροστινὰ βαγόνια.

Σ' ἓνα βαγόνι τρίτης ἦταν κολλημένη πελώρια χρωματιστὴ ρεκλάμα. Παρίστανε μιὰ γυναίκα πού εἶχε στὸ στόμα της ἓνα τσιγάρο καὶ κάπνιζε.

(Ἀκολουθεῖ)

KIMON ALKIANIS

ΑΘΗΝΑ-ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΕΙΝΑΙ λίγες ἡμέρες πού πέθανε στὸν Πειραιᾶ ὁ ποιητὴς Λάμπρος Πορφύρας. Τὸνομά του δὲν τᾶκούτε βέβαια γιὰ πρώτη φορὰ, ὅπως ἄλλα, μετὰ τὴν εὐκαιρία τοῦ θανάτου πού προκαλεῖ κάποιο θόρυβο. Πολλὲς φορὲς θὰ διαβάσατε ποιήματα τοῦ Λάμπρου Πορφύρα στ' Ἀναγνωστικά σας, στὰ Νεοελληνικά σας, κι' ἄλλοι. Ἦταν πασίγνωστος ποιητὴς καί, μολοντί τὰ τελευταῖα χρόνια δὲν παρουσιάζταν τόσο συχνά, δὲν εἶχε ξεχαστεῖ ἀκόμα. Μὰ οὔτε θὰ ξεχαστῇ ποτέ. Γιατί ἡ θέση του στὴ Νεοελληνικὴ Ποίηση εἶναι μεγάλη κι' ἀκλόνητη, καὶ τὸ μοναδικό του ἐκεῖνο βιβλίον — οἱ «Σκιές» — πού βγήκε στὰ 1927 καὶ περιέχει τὰ καλύτερά του ποιήματα, θὰ διαβάζεται ὅσο θὰ ὑπάρχουν στὸν κόσμον ἄνθρωποι πού νὰ διαβάζουν νεοελληνικά.

Λάμπρος Πορφύρας εἶναι ψευδώνυμο. Ὁ ποιητὴς τὸ σχηματίζει ἀπὸ τοὺς τίτλους δυὸ ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ, ἀλλάζοντας τὸν τόνο καὶ μ' αὐτὸν τὴ σημασία τοῦ δευτέρου (γιατί ὁ τίτλος τοῦ Σολωμοῦ εἶναι Πόρφυρας, πού σημαίνει καρχαρία, ἐνῶ τὸ Πορφύρας θυμίζει μᾶλλον τὸ θαυμάσιο καὶ συμβολικό ἐκεῖνο κοχύλι πού βᾶφει τίς ἡγεμονικὲς φορεσιές). Τὸ ἀληθινὸ του ὄνομα εἶναι Δημήτριος Σόφωμος, —συριανὴς οἰκογένειας πού καταγόταν ἀπὸ τὴ Χίο κι' εἶχε ἐγκατασταθεῖ στὸν Πειραιᾶ. Ἐκεῖ πέραςε ὅλη του σχεδὸν τὴ ζωὴ. Κι' ἀπὸ μικρὸς, ἀπὸ πολὺ μικρὸς, ἄρχισε νὰ ἐμπνέεται καὶ νὰ γράφει στίχους. Ἐπὶ αὐτὸν ἀρχίζουν ὅλοι σχεδὸν οἱ ποιηταί. Μετὰ τὴ διαφορά ὅτι τὰ παιδικὰ τους πρωτόλεια, συνήθως, δὲν ἔχουν μεγάλη ἀξία. Μετὰ τὸν Πορφύρα ὅμως σημειώθηκε κάτι ἑκτακτό: Ἦταν ἀκόμα μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο — δεκαπέντε-δεκάξι χρονῶν παιδί — ὅταν ἔγραψε ἓνα ποίημα «Ἡ θλίψη τοῦ Μαριάρου». Καὶ τὸ ποίημα αὐτό,

πού δημοσιεύθηκε τότε (1894) σὲ μιὰν ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα, ἔκαμε τέτοια ἐντύπωση, ὥστε ἀμέσως ὁ Πορφύρας ἀναγνωρίσθηκε γιὰ δόκιμος ποιητὴς. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ἀν καὶ τόσο νεαρός, παρουσιάσθηκε κιόλας ὡς ἄριστος. Ὁρμητικὸς καὶ στὴν σκέψη καὶ στὴν τέχνη. Καὶ τόσο πολὺ ὥστε μποροῦμε πάλι νὰ ποῦμε πὼς τὰ ποιήματα πού ἔγραψε κατόπι, δὲν παρουσιάζουν μεγάλη διαφορὰ ἀπὸ τὸ πρῶτο ἐκεῖνο. Κι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα εἶναι τὸ σπάνιο, τὸ ἑκτακτό.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ Πορφύρας δὲν ἔγραψε πολλὰ. Δὲν ἔχει τὴ μεγάλη πρᾶξη τοῦ Παλαμά, τοῦ Δροσίνου καὶ τῶν ἄλλων πολυτόμων ποιητῶν. Λίγα σχετικῶς ἔγραψε. Ὁ ὅλα ὅμως ὥρατα, ὅλα σφραγισμένα μετὰ τὴν προσωπικὴ του σφραγίδα πού δὲ μοιάζει με κανέναν. Ἡ ἐμπνευσή του εἶναι πάντα πρωτότυπη, ἀδρή, εὐγενική· ὁ στίχος του γλυκός, ἀρμονικός· ἡ γλώσσα του κανονικὴ, καθαρὴ, μετὰ καλοδιαλεγμένες λέξεις καὶ γνήσια δημοτικὴ ὕφή. Τίποτα τὸ βαρὺ, τὸ στρυφνὸ, τὸ δυσνόητο, ἢ τὸ σχολαστικόν, τὸ ἐκζητημένο, τὸ υπερβολικόν. Κι' ἀπὸ τὸ σύνολο κάθε ποιήματος ἀναδίδεται μιὰ πνοή, σχηματίζεται μιὰ ἀτμόσφαιρα, γεννιέται μιὰ διάθεση. Ὁ ποιητὴς μετὰ τὴν ὁστερα μέσα υποβάλλει στὸν ἀναγνώστη του τὴν τῶρα καὶ τὸ ὑψηλὸν — πρᾶγμα πού δὲν τὸ κατορθώνουν πάντα ἄλλοι πιδ μεγαλήγοροι καὶ μεγάλοι στομοί, πού καταντοὺν ρητορικοὶ καὶ πεζοί.

Τὰ λίγα αὐτὰ ποιήματα πού ἔγραψε, ὁ Πορφύρας τὰ πρόσεξε καὶ τὰ δοῦλεψε πολὺ. Δὲν εἶχε καμμιὰ ἀνάγκη νὰ βιάζεται, οὔτε τὸν ἀπασχολοῦσε ἄλλη ἐργασία. Ἐγραφε μετὰ τὴν ἡσυχία του, καὶ μόνον ὅταν εἶχε ἐμπνευσή κι' ὄρεξη. Γιατί σ' αὐτὸ στάθηκε πολὺ τυχερός: εἶχε περιουσία ἀρκετὴ γιὰ νὰ ζῇ χωρὶς νὰ κίνη τίποτα. Κι' ἦταν ὁ ἄνεργος ἀφοσιωμένος στὴν τέχνη του. Αὐτὸ λίγαι ποιηταί στὸν κόσμον μποροῦν νὰ τὸ κάνουν. Οἱ περισσότεροι χάνουν τὸν καιρὸ τους μετὰ τὴν βιοπάλη, εἶναι υποχρεωμένοι νὰ ἐργάζονται γιὰ τὸ φῶμά τους καὶ λίγες μόνον ὥρες ἀργίας μποροῦν νὰ ἀφιερώνουν στὴν τέχνη τους. Ἡ, ὅταν τίς ἀφιερώνουν ὅλες, μετὰ τὴν ἐλπίδα πὼς μποροῦν νὰ ζήσουν, ἂν ὅχι καὶ νὰ πλουτήσουν, μετὰ τὴν ποίηση, πέφτουν στὴν φτώχεια καὶ στὴν ἀθλιότητα πού τοὺς τσακίζει, γιὰτὶ σπάνια, πολὺ σπάνια, πραγματοποιεῖται μιὰ τέτοια ἐλπίδα... Ὁ Λάμπρος Πορφύρας, ὁ εὐτυχισμένος, δὲν εἶχε ποτὲ τέτοιες στενοχωρίες. Μόνον μιὰ φορὰ, ὅταν ἦταν

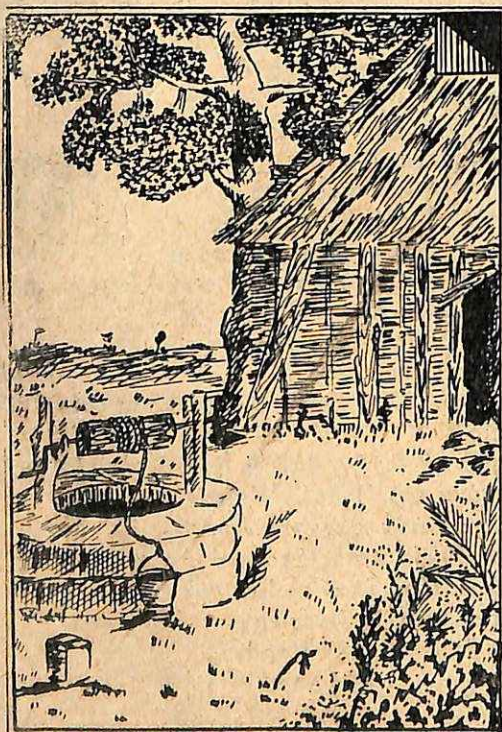
νέος, στενοχωρήθηκε: τότε πού ξαναπήγε στρατιώτης — ἐφεδρὸς — κι' ἦταν νὰ τὸν στείλουν στὴ Μικρασία. Γιατὶ σωματικὰ δὲν ἀντεῖχε πολὺ κι' ἦταν βέβαιος πὼς στὸ μακρινὸ ἐκεῖνο στρατόπεδο θὰ πέθαινε ἀπὸ τίς κακουχίες. Εὐτυχῶς ὁ φίλος του Παύλος Νιρβάνας ἔστειλε τότε ἓνα γράμμα στὸν ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν ὅπου τοῦ ἔλεγε πὼς ἂν δὲν πήγαινε στὴ Μικρασία ὁ Πορφύρας, ὁ στρατὸς δὲν θάχανε τίποτα, ἐνῶ ἂν πήγαινε, ἢ Ἑλλάδα θάχανε ἓναν ποιητὴ. Κι' ἔτσι ὁ Πορφύρας ἔμεινε στὸν Πειραιᾶ, ἀποσπασμένος σὲ κάποια εἰρηνικὴ ὑπηρεσία.

Ἀλλή μεγάλη στενοχώρια, ἀληθινὴ πιά δυστύχημα γιὰ τὸν ποιητὴ, στάθηκε ὁ θάνατος τῆς γριᾶς μητέρας του πού τὴν ὑπεραγαποῦσε. Οὐτε εἶχε πιά κανέναν ἄλλο στὸ ἔρημό σπιτί του ἐκτὸς ἀπ' αὐτὴ τὴ μητέρα. Λίγα μόνο χρόνια μπόρεσε νὰ ἐπιζήσῃ... Πολὺ εὐαίσθητος ἄνθρωπος, τρυφερός, λιγόλογος, μετὰ λεπτότατο πνεῦμα, χωρὶς φιλοδοξίες, ἐγωπάθειες, κακίες καὶ μνησικακίες, λατρεῖτο ἀπ' ὅσους τὸν ἐγνώριζαν ἀπὸ κοντά. Ὁ πρόωρος θάνατός του προκαλεῖ ὅλη τὴν βαθεῖα κι' εἰλικρινή. Ὁρμητικὴ ὁ δὲν ἔξοχος ποιητὴς — πού αὐτὸς δὲν θὰ χαθῇ ποτὲ — ἀλλὰ κι' ὁ καλὸς ἄνθρωπος πού χάθηκε...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

Βλέπετε πούθενά τὴ χωριατοπούλα πού βγάει νερό;

Νάρκισσος

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΛΙΓΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Στῆς λίμνης τ' ἀσημόνευα
τὰ νοῦφαρά μαδίσαν
Καὶ οἱ ὁλόδροσες φωλιές
με σκοῖνα καὶ κλαδιά,
Ὅλες χαλάσαν στὴν ὀριή
τοῦ βουερού βορριά
Καὶ τὰ πουλιὰ μισούντας
τὴν ἐρημιὰ ἀφήσαν.

Τ' ἀνεμοβρόχι τίναξε
τὰ ἄνθηνα στολίδια:
Φανταχτερὰ χρυσάνθεμα
καὶ γιοῦλια τὰ λεπτὰ,
Νεκρὰ στὴ γῇ τὰ σκόρπισε,
τὰ ἄμωρα! νεκρὰ...
Γιὰ τὰφος τοὺς ἀπομέναν
βελουδίνα γρασίδια.

Πεθαίνουν τὰ τριαντάφυλλα
σὺν τίς χλωμές ἐλπίδες
Στὴ μπόρα δὲν ἀνθέσανε,
ἐχάσανε τὸ φῶς.
Τοῦ ἡλίου τίς δόξαρες
ἄφρονες χρυσάκιδες...
Ἄλλοιμονο! ὁ οὐρανὸς
ἐγίνηκε τεφρὸς!

Ραγισμένη Δύρα

ΕΡΧΟΝΤΑΙ!

Α'
Δὲν πέρασε μέρα πού νὰ μὴν ἐπισκεφθῶ τὴν κυρὰ-Φανή. Πηγαίνω ταχυτικὰ καὶ τῆς κάνω συνομιλία. Ζεῖ μόνη της, μακριὰ ἀπὸ τὸ μοναχοπαίδι της, καὶ ἡ συνομιλία μου τῆς εἶναι εὐχάριστη, μὰ καὶ γὼ ἱκανοποιούμαι ἀρκετὰ, γιὰτὶ κάθε μέρα πού θὰ πάω, καὶ θὰ ἔχῃ φτιάξῃ ἡ κυρὰ-Φανή γιὰ νὰ μοῦ δώτῃ: γλυκό, πητὰ, κουλούρια καὶ πολλὰ ἄλλα ζαχαρωτά. Τὸν χειμῶνα τίς πιότερες ὥρες τίς περνῶ κοντὰ της. Ἐγὼ κάθομαι σὲ μιὰ προβιά κοντὰ στὸ τζάκι, ἡ κυρὰ-Φανή σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα, ὁδὸ τοῦ γιοῦ της, καὶ στὴν ποδιά της κρατᾷ ἓνα κουτάκι μετὰ λουκέτο, πού τὸ φυλάει σὺν κειμήλιον, ἓνα κουτάκι ἀσπρο πού στ' ἀνοιγιά του βλέπεις μέσα χαρτιά, ὅλο χαρτιά. Ἡ κυρὰ-Φανή παίρνει ἓνα, ὁποῖο θέλει, καὶ μοῦ τὸ δίνει καὶ τῆς το διαβάσω. Εἶναι γράμματα ἀπὸ τὸν ἐντεταλμένο μοναχοπαίδι της. Μ' αὐτὰ τὰ γράμματα ζεῖ, γι' αὐτὰ μιλάει στίς γειτόνισσες κι' αὐτὰ τὴν παρηγοροῦν τώρα πού ὁ γιὸς της εἶναι μακριὰ.

Ἀπ' ὅλα τὰ γράμματα ἡ κυρὰ-Φανή ἀγαπᾷ ἓνα λιγόλογο γράμμα, πού θέλει νὰ τῆς τὸ διαβάσω ταχυτικὰ. Τὸ λαβε τώρα τελευταῖα.

— Διάβασε, γιόκα μου, αὐτὴ τὴ γραφή, μοῦ λέει ἡ κυρὰ-Φανή δίνοντάς μου τὸ λιγόλογο γράμμα. Καὶ γὼ ἀργά-ἀργά κι' ἀκαθάρτα τὸ διαβάσω. Διαβάζοντας νοιώθω τὰ μάτια της καρφωμένα στὰ χεῖλιά μου, τὸ πρόσωπό της νὰ παίρνῃ ὕψος ἀγωνίας, στὸ μέτωπό της νὰ φαίνονται ζᾶρες ἀπὸ τὸ σούφρωμα.

Ὅσο προχωρῶ στὸ διάβασμα, ἡ ὄψη της ἀλλάζει κι' ἓνα χαμόγελο χρωματίζεται στὰ μαρμαρένα χεῖλιά της: τὰ μάτια της λάμπουν ἀπὸ χαρὰ καὶ πολλὲς φορὲς μετὰ διακόπτει.

— Θάναι χαριτωμένο τὸ μικρό μου... ναί, χαριτωμένο!

Σὰν τελειῶνω, ἡ χαρὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπό της φεύγει, τὰ μάτια της κοιτοῦν στὸ τζάκι μετὰ τέτοια δύναμη, λές καὶ θέλει νὰ τὸ διαπεράσῃ καὶ νὰ φτάσῃ ἡ ματιά της στὴν Ἀμερική, στὸν μοναχογιό της καὶ στὸ νιογέννητο ἐγγονάκι της. Μετὰ τὸ βασίλειον φεύγω ἀπὸ τὸ σπιτί της κυρὰ-Φανῆς, πού με συνοδεύει ὥς τὸ μισὸ δρόμο καὶ καμμιὰ φορὰ ὥς τὸ σπιτί γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὴ μητέρα στὸ νοικοκυριό. Εὐθὺς σὺν μπῆ ἡ κυρὰ-Φανή στὸ σπιτί μας τὸ πρόσωπό της ἀλλάζει, γίνεται χαρούμενο, γελᾷ μετὰ τὰ μικρὰ πού τὴν περικυκλώνουν καὶ τῆς ζητοῦν ἄλλο καραμέλλες, ἄλλο νὰ τὸ πᾶρο ἀγκαλιά, ἄλλο τῆς παραπονιέται πὼς τὸ μάλωσε ἡ μητέρα, καὶ ἡ κυρὰ-Φανή, ξεχνώντας τὸν πόνο της, μοιράζει γελώντας καραμέλλες καὶ τὰ φιλεῖ ὅλα στὴν ἀράδα. Ἡ μητέρα μου πού τὴ βλέπει νὰ καταπιάνεται μετὰ τὰ μικρὰ, χαμογελάει ψιθυρίζοντάς μου: «Τοῦλάχιστον παρηγοριέται ἔτσι».

— Κυρὰ Φανή, ἔλαβε γράμμα ἀπὸ τὸ Νίκο; τὴν ρωτᾷ ὁ υἱός.

— Αὐτὴ τὴ βδομάδα περιμένω... λέει πάντα.

Νυχτοπούλι

Ο ΓΕΡΩ-ΣΩΤΗΡΗΣ

Ἀνεβαίνει μετὰ βῆμα ἀργὸ τὸν ἀνέφορο. Μετὰ τὸ κεφάλι γυρνῶ ἀπ' τὸ ἓνα πλάγι καὶ τὰ γέρινα χιονισμένα μαλλιά οἰγμένα μπροστὰ στὰ μάτια του. Ἐνα καλὸ ἐσθωριασμένο ἀπ' τὴν πολυκαιρία καπέλλο σκεπάζει τ' ἀδυνατό κεφάλι του. Τὰ ξεσχισμένα καὶ βρώμικα ρούχα του, καὶ τὰ κοκαλιάρικα γυμνά ὡς τὰ γόνατα ποδιά, δείχνουν τὴν ἀσκήρην κακομοιριά του.

Εἶναι γέρος πιά ὁ Γέρω-Σωτήρης καὶ μόλις μπορεῖ νὰ στηρίξῃ τὸ κυρτωμένο του κορμὶ στὴ χοντρή ἐξλιγνημένη κούρα. Ἀκόμα ὅμως πιδ γέρο κι' ἀπ' τὰ ἐβδομήντα χρόνια του, τὸν ἔχει κάνει ἡ φτώχεια πού δῶ καὶ λίγους μῆνες ἔχει οἰζωνθεῖ στὸ φτωχικό του μὴ θέλοντας νὰ τὸ ἀφήσῃ.

Πάνε δυὰ σχεδὸν μῆνες πού γυρίζει χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ βρῇ λίγη δουλειά. Ὀλημερίς τὸν βροῖσκες στοὺς δρόμους μετὰ τὸν ἀσβεστωμένο τενεκὲ προσμένοντας κανέναν — πελάτη, ἀλλὰ χαμένος κόπος· κανεὶς πιά δὲν παίρνει τὸ γέρο ἀσβεστό...

Κοντὰ σ' ὅλα αὐτὰ κι' οἱ δυστυχίες, ἡ μιὰ ὕστερα ἀπ' τὴν ἄλλη, τὸν πλάκωσαν. Πριν ἀπὸ μιὰ βδομάδα ἡ γυναίκα του, μὴ μπορώντας ν' ἀνδῇ σὲ τέτοια κακομοιρία, κι' ἀδύνατη φυσικὰ κι' ἀπὸ τόσα χρόνια φτώχειας, τοῦ ἀφῆκε χρόνια... Ἦσως πῆγε κεῖ νὰ βρῇ τὴν πολυπόθητη εὐτυχία της!... Πέθανε ἀφίνοντας ἔρημο καὶ μοναχὸ τὸ Γέρω-Σωτήρη, χωρὶς κανένα σύντροφο σὺν κόσμῳ αὐτό.

Ὅσο προχωρεῖ, τὸ βῆμα του γίνεται πιδ ἀργὸ καὶ τὸ κεφάλι του πέφτει βαρὺ· νομίζει πὼς δὲν θὰ βασιάζῃ πιά. Καὶ πὼς νὰ πάγῃ στὸ σπιτί μ' αἰδελὰν τὰ χέρια; Οὔτε ἓνα κορμάτι ψωμί δὲν μένει στὸ ράφι...

τὸ τελευταῖο τῷφαιε προχθές...
Γιὰ μιὰ στιγμὴ κοντοστάθηκε, ἔγειρε τὸ κεφάλι, ἀκούμπησε τὸ πολυβασανισμένο του κορμὶ σὲ μιὰ πέτρα. Τὰ πόδια ἔτρεμαν... λύγισαν, κι' ἔπεσε στὸ σκληρὸ χῶμα... Νεκρὸς; Ὁχι. Γιατὶ ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα προσπάθειας, ἔξανσηκώθηκε, μετὰ τὸ κορμὶ πιότερο κυρτωμένο ἐξακολουθώντας ν' ἀνεβαίνει τὸν ἀνέφορο...
Κακόμοιρε γέρο...

Νυχτοπούλι

✽

ΓΙΑΤΙ ΑΓΑΠΩ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

— Μαμμά, νὰ ἔλθω κι' ἐγὼ στὸ νεκροταφεῖο;

— Ὁχι παιδί μου εἰσαι μικρὸ ἀκόμα.

— Μὰ σεῖς γιατί πηγαίνετε τόσο συχνά; πάρετε με καὶ μένα μιὰ φορὰ νὰ δῶ κι' ἐγὼ τὴν ἀδελφοῦλα μου...

Δάκρυα ἀνέβαιναν στὰ μάτια τῆς μητέρας μου.

— Πήγαίνε ἔξω νὰ παίξῃς, αὐτὸ μούλεγε κάθε φορὰ πού τῆς μιλοῦσα, κι' ἔπαιρνε τὴν γιαγιά μου καὶ πηγαίνανε. Ἀλλὰ πάντοτε ἔβλεπα τὰ μάτια τῆς γιαγιάς μου καὶ τῆς μαμμᾶς μου κλαίμενες...

Πέρασαν ἀπὸ τότε τρία χρόνια. Ἡ μαμιά μου δὲν πῆγαίνε πιά τόσο συχνὰ στὸ νεκροταφεῖο. Μιὰ μέρα μοῦ λέει:

— Τώρα πιά μεγάλωσες, μπορεῖς καὶ σὺ νὰ περικυλιθῇς τὸν τάφο τῆς ἀδελφοῦλας σου. Πήγαίνε μετὰ τὴν γιαγιά σου, γιὰτὶ ἐγὼ δὲν ἀντέχω πιά σὲ συγκινήσεις...

Στίς τεσσέρις φθάσαμε στὸ νεκροταφεῖο φορτωμένες μετὰ διάφορα λουλούδια. Ἡ γιαγιά μου μετὰ δὴ ἤχησε σ' ἓνα ὠραῖο τάφο, ὁ ὁποῖος ἦταν γεμάτος ἀπὸ διάφορα ὠραῖα λουλούδια: Μενεξέδες, τριαντάφυλλα, μὴ με λησμονεῖ καὶ ἄλλα πολλὰ λουλουδάκια στόλιζαν τὸν τάφο τῆς ἀγαπημένης μου ἀδελφοῦλας. Ἐμμεῖνα ἀφωνημπροστὰ σ' ἐκεῖνο τὸ θέαμα. Μιὰ μεθυστικὴ ὁσμὴ πού ἔβγαλε ἀπ' τὰ λουλούδια μ' ἔκανε νὰ κλείσω τὰ μάτια μου... καὶ τότε νόμισα πὼς βρισκόμουν σ' ἄλλους τόπους, καὶ μέσα σὲ πανόρους ὁμορφους κήπους μοῦ φάνηκε ὅτι εἶδα τὴν ἀγγελικὴ μορφή τῆς ἀδελφοῦλας μου νὰ τριγυρνᾷ στοὺς παραμυθένιους αὐτοὺς τόπους καὶ νὰ περιποιεῖται μετὰ ἀγάπῃ τὰ ζωτικά ἀνθη...

Δὲν ἔξω κι' ἐγὼ τὴν εἶδα τότε μέσ' στὴν ψυχὴ μου... ἀλλ' ἀπὸ τότε αἰσθάνομαι μιὰ ἐξαιρετικὴ ἀγάπη γιὰ τὰ λουλούδια, καὶ μόλις τ' ἀντικρύζω μιὰ συγκίνηση νὰ πλημμυρίζῃ μέσα μου.

Ὁνειροπλήχτρα

✽

ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

Ἡ πρώτη μέρα τοῦ Σεπτεμβρίου μᾶς ἦλθε μετὰ μιὰ βροχούλα στὸν τόπο πού παραθερίσαμε.

Τὸ πρωὶ ὁ ἥλιος βγήκε ὅπως πάντα λαμπρὸς καὶ μᾶς ἔκανε νὰ βάλουμε τὰ λεπτὰ μας φορέματα καὶ νὰ κάνουμε ἓναν περπάτο ὥς τ' ἀμπέλια. Κανείς ἀπὸ τὴ μεγάλη συνομιλία δὲ σκέφτηκε πὼς μποροῦσε κάτι νὰ συμβῇ γιὰ νὰ λάβουμε μέτρα προφυλακτικά.

Ξεκινήσαμε μετὰ τραγούδια. Ὁ καυτερός ἥλιος δὲν μᾶς πείραζε γιὰτὶ εἶχαμε τίς μεγάλες μας ψάδες κι' οὐτε κι' ἡ ζέση γιὰτὶ δὲ φορούσαμε τίποτα χονδρὸ.

Τέλος από μακριά διακρίναμε τ' ἀμπέλια κι' ἡ χαρά μας γινόταν μεγαλύνουσα. Ἐξαφνα ὅμως παρατηροῦμε ὅτι ὁ καυτερός ἥλιος παίξει τὸ κρυφτούλι μὲ κατὶ συννεφάκια, καὶ πότε-πότε τὸν κρύβουν. Αὐτὸ ὅμως δὲν βάσταξε καὶ πολὺ. Ὁ καιρὸς ἔχει βουρκώσει στὰ καλά, μὰ ψυχάλου στὴν ἀρχὴ κι' ἀρχίζει ἡ περιπέτεια.

— Παιδιά, θὰ βρῆξ! φωνάζει κάποιος τῆς συντροφιάς καὶ στέκει λίγο συλλογισμένος ψάχνοντας νὰ ἰδῇ κανένα καταφύγιο. Ἀλλ' ὅμως, βρισκόμαστε σὲ μέρος ποὺ οὔτε τὸ μυρμηκι θὰ γλύτωνε τὴ βροχὴ αὐτή.

Τὸ χωριὸ μακριά, στ' ἀμπέλια κοντεύουμε, τί θὰ γίνῃ; Ἡ ἀπόφαση βγήκε: Θὰ πάμε στ' ἀμπέλια γιὰ νὰ φάμε φρέσκα οσταφύλια.

Δυὸ βήματα παραπέρα κι' ἡ βροχὴ δυναμώνει.

— Θὰ γυρίσουμε! φωνάζουν.

Κι' ἀποφασίσαμε. Ἡ βροχὴ δὲν ἀστενύει, οἱ χοντρές στάλες χτυποῦν στὶς ψάδες μας σὰ σὲ τσίγκο καὶ μὰς κλείνουν τὰ μάτια χωρὶς νὰ βλέπουμε τὴ διεύθυνση ποὺ ἀπολουθοῦμε.

Ἐξαφνα ἀκούμε ἕναν κρότο.

— Κάροο εἶναι! εἶπαμε ὅλοι. Πραγματικὰ ἦταν ἕνα κάρρο ποὺ ἐρχόταν γιὰ μᾶς! Ἀνεβαίνομε ὅλοι ἐπάνω καὶ τραβάμε στὸ σπίτι! Σὲ λίγο βρισκόμαστε στὸ χωριό. Ἀγνώριστα τὰ ἀραχνούφανα φορέματά μας εἶχαν κολλήσει καὶ ὅλες αἰσθανόμαστε ἕνα ῥίγος νὰ περῶν τὸ κορμὶ μας! οἴγουρα θὰ κρυόσουμε.

Φθάνοντας στὴν πόρτα, μᾶς υποδέχτηκαν γέλια καὶ χάχανα. Γερὴ περιπέτεια! Δὲν ἔφθανε ὅσα εἶχαμε πάθει, μὰ ὅταν γυρίσαμε στὸ σπίτι μᾶς πῆραν στὸ κορόϊδο.

Κι' ὅλα αὐτὰ τὰ παθήματα εἶναι τοῦ ἁστατο Σεπτέμβρη, ποὺ τὸ πρῶτ' βγάδ' ἦλιο καυτερό κι' ἐπειτα πλημμυρᾷ τὸν κόσμον. Ἀλήθεια σὰς λέω, τὸν φοβήθηκα...

Ολιμένη Γοητεία

ANTIΘΕΣΕΙΣ

Ἡ φωνὴ τῆς μελαχροινῆς καὶ γλυκειᾶς τσιγγάνας μὲ τὰ ὄνειροπόλα μεγάλα μαῦρα μάτια καὶ τὶς ἐβένινες πλεξίδες, ἀκούστηκε στὴ σιγαλιά τοῦ ἀπόβραδου.

— Μύλοι! καλοὶ μύλοι!... Ἐχομε καλοὺς μύλους... Πάρτε, κυράδες!...

Ἐνα παράθυρο τ' ἀρχοντοσπίτου ἀνοίχτηκε καὶ μὴν ντελικιὰ μορφὴ πρόβαλλε. Ἡ τσιγγάνα ἔρριξε μὴν ματιά

κι' ἔκανε νὰ προχωρήσῃ, μουρμουρίζοντας:

— Καταραμένη κοπέλλα, ἀφράτη ἀρχοντοπούλα, πῶς σὲ ζηλεύω! Κάθεσαι μέσα σ' ἕνα παλάτι ποὺ τὸ ξέρεις γιὰ δικό σου. Ἡ κάθε ἐπιθυμία σου εἶναι διαταγὴ γιὰ τοὺς ἄλλους. Κι' ἔχεις γιὰ μόνη ἔννοια σου τὸ τί θὰ φορέσῃς καὶ ποὺ θὰ πᾶς. Ἀχ, γλυκεῖα κοπέλλα, πῶς σὲ ζηλεύω καὶ σὲ μισῶ!

Ἡ ντελικιὰ μορφὴ ποὺ πρόβαλε στὸ παράθυρο, ἔσκυψε πρὸς τὴν τσιγγάνα καὶ μὴν ἀδύνατη φωνὴ ἀκούστηκε:

— Μύλοι, ἔλα δὴ!

Σὲ λίγο ἡ πόρτα ἀνοίγει σιγὰ σιγὰ μὲ προσοχή. Ἡ κυρία ἀρχισε νὰ διαλέγῃ μύλους χωρὶς κἂν νὰ τοὺς κοιτάξῃ. Τὸ πονεμένο τὴν βλέμμα εἶναι καρφωμένο στὴ γλυκεῖα μορφὴ τῆς ὁμορφῆς τσιγγάνας.

Ἡ κυρία τέλος κράτησε ἕνα μύλο, κι' ἐνῶ ἡ τσιγγάνα ἔφρευγε, ἐκείνη στέκει στὴν πόρτα καὶ σιγοψιθυρίζει...

— Ἀχ, ὁμορφὴ μου τσιγγάνα, πουλάκι λεύτερο, πῶς σὲ ζηλεύω! Τὸ ἔβεννο κεφαλάκι σου καμμιὰ σκέψη δὲν ταράζει, ἡ καρδιά σου εἶναι λεύτερη κι' ἡ συνειδήσή σου ἐλαφρὰ ἀπὸ κάθε ὑποχρέωση. Ὁμορφὴ γλυκεῖα τσιγγάνα, πῶς ζηλεύω τὴν εὐτυχία σου!

Ροδόγελ

ΜΙΑ ΒΡΑΔΥΑ

Ἦταν ἀργὰ πολὺ, ὅταν βγήκαμε γιὰ περίπατο.

Τὸ φεγγάρι ὀλόγιομο ψηλὰ στὸν οὐρανὸ, ἔρχανε τὶς χλωμές τὸν ἀκτίνες κι' ἔκανε ἀκόμη πιὸ μυστηριώδη τὴ νεκρικὴ ἡσυχία τῆς νύχτας ἐκείνης.

Τὰ πουλιά ἀπὸ νωρὶς εἶχαν κουρνιάσει μέσα στὶς φωλιές τους, τὰ λουλουδάκια τοῦ ἐξοχικοῦ δρόμου εἶχαν γείρει κι' αὐτὰ τὰ κεφαλάκια τους καὶ κοιμόνταν βαθιά.

Ἡσυχία ἀπέραντη ἀπλωνόταν.

Ξάφνου μισοσβυσμένες νότες βιολιοῦ ἔφθασαν στ' αὐτιά μας. Στ' ἀνάλαφρο θρόισμα τῶν λουλουδιῶν ποὺ κοιμόνταν στὴ νυχτερινὴ γαλήνη, ἀκούστηκε ἕνα γλυκὸ τραγουδί, γεμάτο πόνο. Ἦταν ἕνα τραγουδί ὁμορφο, νόμιζες θεϊκό, ποὺ τὸ τραγουδοῦσε μὴν ψυχὴ γεμάτη πόνο, γεμάτη νοσταλγία. Κι' ἀκολούθως ὁ μαγευτικὸς σκοπὸς τοῦ βιολιοῦ, μοιάζοντας μὲ οὐρανὸ ὕμνον, ποὺ ἀντηχοῦσε μέσ' στὴ σιγαλιά τῆς νύχτας. Οἱ γλυκὲς δοξαριές ἀντηχοῦσαν γύρω μας μὲ τέτοιο πόνο, λὲς κι' ἦταν ἡ φωνὴ τῆς καρδιάς τοῦ τραγουδιστῆ.

Μὴ ἀνατριχίλα σκορπίστηκε γύρω. Τὰ πουλάκια ἑαφνιασμένα ἔψπνησαν μέσ' στὶς φωλιές τους, τὰ λουλουδάκια σιγοψιθυρίσαν, τὸ φεγγάρι, ποὺ κόντευε νὰ σβύσῃ, φάνηκε τώρα πιὸ λαμπερό, καὶ τ' ἀεράκι ἔπαιξε τὸ τρελλὸ φύσημά του, γιὰ ν' ἀκουστῇ κι' ἡ τελευταία νότα τοῦ πονεμένου βιολιοῦ.

Δίγεια

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Ὁ Ἄλκης πηγαίνει στὸ φούρναρο νὰ πάρῃ παξιμάδια:

— Δώσε μου, σὲ παρακαλῶ, πέντε δραχμῶν παξιμάδια καὶ πόσο κάνουν; (Γεγονός): Δημ. Κοκ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 14 Δεκεμβρίου 1932

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ τὰ καλά μου παιδιὰ ποὺ ἀνανέωσαν τὴ συνδρομὴ τους κι' αὐτὴ τὴν ἐβδομάδα. Εἶναι πάρα πολλά. Κι' ἀκόμη περισσότερα βέβαια θὰ εἶναι τὶς ἐπομένους, τὰ Χριστούγεννα, τὴν Πρωτοχρονιά... Ἐγὼ τὰ περιμένω ὅλα. Μόνο παρακαλῶ καὶ πάλι ἐκείνους ἀπὸ τοὺς συνδρομητὲς ποὺ δὲν θὰ ἤθελαν τυχόν νὰ εἶναι καὶ φέτος, νὰ μοῦ ἐπιστρέφουν τὸ τελευταῖο φυλλάδιο. Δηλαδή νὰ γράφουν ἀπλῶς ἐπάνω στὴν ταϊνία «ἐπιστρέφεται» καὶ νὰ τὸ ρίξουν στὸ ταχυδρομεῖο.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης κι' ἐκείνους ποὺ ἐσπάρωσαν. Κι' αὐτοὶ εἶναι πολλοί. Πρέπει ὅμως νὰ τοὺς ἀναφέρω καὶ θὰ τὸ κάμω, ἐλπίζω, στὸ ἐρχόμενο. Στὸ μεταξύ περιμένω νὰ ἐσπαθώσουν καὶ ἄλλοι. Τώρα εἶναι ἡ καλύτερη στιγμὴ γιὰ ἐσπαθώματα ποὺ μάλιστα ἀρχισε ὁ νέος διαπλασιακὸς χρόνος καὶ πλησιάζουν κι' οἱ γιορτές...

Νὰ ποὺ σοὺ ἀπαντῶ σήμερα. **Σεπτεμβριανὴ Δαίδη**, κι' εἰς τὴν ἱκανοποίησίν σου. Πολὺ σωστὲς οἱ κρίσεις σου γιὰ τοὺς «Τίμιους καὶ Ἀτιμους». Μολταταῦτα, ἂν ἡ κοινωνία ἔχῃ ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις γιὰ ὠρισμένα πράγματα, πρέπει ἐμεῖς νὰ φροντίζουμε νὰ τὶς διορθώσουμε καὶ ὅχι νὰ συμμορφωνώμαστε μ' αὐτές. Ὁκ. Ἐξοπόπουλος δὲν μυθιστορήματά του, μὲ τὸ νὰ δείχνῃ αὐτὲς τὶς ἀντιλήψεις, εἶναι σὲ νὰ τὶς καταγγέλλει καὶ νὰ τὶς σιγματίζει. Καλορίζικο τὸ καινούργιο σπίτι. Πᾶς στὸν ἀδερφὸ σου ὅτι ὁ ἀπαντήσας του ἐγίναν δεκτές. Τὶς παραγγέλεις σου ἐξέτελεσα.

Ὅλα σχεδὸν τὰ διαπλασάσπουλα τῆς Κέρκυρας ἐγνώρισες ὁ **Κουρσάρος**. Φαντασθῆτε πόσους φίλους ἀπέκτησε! Κι' ὅλοι τοὺς τώρα, ὅπου κι' ἂν σταθοῦν, ὅπου κι'

ἂν βρεθοῦν, γιὰ τὴν Διάπλασιν μιλοῦνε. Μοῦ γράφει ἀκόμη ὅτι ἔκανε καὶ μὴν διάλεξη γιὰ τὸν Μάβελ καὶ τὶς ἀπαραίτητες πληροφορίες τὶς ζήτησε ἀπὸ τὸν μόνον ἐπιζῶντα φίλο του, τὸν σοφὸ Ἀνδρέα Κεφαλληνό, ποὺ ὅταν ἔμαθε πῶς τὶς θέλει γιὰ νὰ κἂν διάλεξη γιὰ τὰ διαπλασάσπουλα, τοῦ εἶπε: «Ἡ νέα γενεὰ πρέπει νὰ εἶναι υπερήφανη ποὺ διαβάζει περιοδικὸ σὰν τὴν Διάπλασιν». Εὐχαριστῶ τὸν πατέρα σου γιὰ τὰ καλά λόγια ποὺ ἔγραψε γιὰ μένα καὶ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνεις.

Σ' εὐχαριστῶ, **Δελούδω**, γιὰ τὸν διορισμό σου στὴν Ἐκδοτικὴ Τράπεζα καὶ σοῦ εὐχομαι νὰ προκόψῃς στὴν ἐργασία σου ὅπως καὶ στὸ σχολεῖο. Ἀλλ' ἔτσι, εἶναι μεγάλη ἱκανοποίησις γιὰ τὸν καθένα νὰ ξέρῃ ὅτι ἐργάζεται κι' ὅτι δὲν πᾶει χαμένος ὁ καιρὸς του. Μὴ λές ὅμως ὅτι θὰ σταματήσῃ ἡ φιλολογικὴ παραγωγή σου. Θὰ ἦταν κρίμα. Καρὸ βρῆκαίς, φθάνει νὰ θέλῃς.

Πολὺ συγκινήθηκα, καλὸ μου **Καμάρι** τῆς **Μητέρας**, ποὺ ἔλαβα γράμμα σου ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια καὶ καιροὺς. Ἐπρεπε ὅμως νὰ τυχῇ ἡ ἀρρώστεια τῆς ἀδελφῆς σου γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς; Ἐλπίζω τώρα νὰ εἶναι ἐντελὴς καλὰ καὶ νὰ μοῦ γράφῃ σὲ λίγο καὶ μόνη της. Ἐγὼ λὰς μὲ τοὺς κυγάδες σας ὅταν ἔρχεται τὸ φύλλο. Φαντάζομαι τί θὰ γίνεταί φέτος μὲ τὰ νέα μυθιστορήματα!

Ἡ **Γλυκεῖα Ἑλληνοπούλα** μοῦ γράφει γιὰ νὰ μοῦ πῇ ὅτι φέτος μπαίνει στὰ δεκάτριά της χρόνια καὶ εἶναι ὅτι τῆς ἔχω γίνει τόσο ἀπαραίτητη, ὥστε οὔτε νὰ τὸ σκεφθῇ δὲν μπορεῖ πῶς πιθανόν νὰ μὲ στερηθῇ μὴν μέρω. Μὰ ἀσφαλῶς θὰ ζήσω αἰώνια, ὅπως θέλει ἡ **Γλυκεῖα Ἑλληνοπούλα**, ἂν ὅλα τὰ παιδιὰ μοῦ δείχνουν τέτοια ἀγάπην σὰν κι' αὐτὴν. Στὸν κ. Φαίδωνα διεδίδασα τοὺς χαιρετισμούς.

Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, **Νάρκισσε**, διάβασα τὸ μεγάλο σου γράμμα κι' ἔλαβα ὑπὸ σημειώσιν τὰ προσωπικά. Ὅσο γιὰ τὰλλα, οὔτε τόπος ὑπάρχει οὔτε καιρὸς νὰ τὰ συζητήσουμε. Ἀλλ' ὅμως θάταν καὶ περὶ τὸ—ἡ τουλάχιστον πρόωρο—γιατί δὲν σκοπεῖς, γιὰ τὴν ὥρα, νὰ μεταβάλω τὸν ὀργανισμό μου. Δὲν εἶν' ἐποχή, βλέπεις, γιὰ καινοτομίες... Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ πολὺ.

Δὲν ἦταν ἐπίκλησις, **Μίνω Μάους**. Μοῦ ἔγραψες ὅτι τὶς πρώτες ἡμέρας τοῦ σχολείου, ὅς νὰ συνεθίσας τὴν καινούργια πάλι ζωὴ—δηλαδή ὕστερ' ἀπὸ τὴν τεμπλικὰ τοῦ καλοκαιριοῦ—δὲν μποροῦσες νὰ συγκεντρώσῃς τὸ μυαλό σου καὶ νὰ παρακολουθῇς καλὰ τὸν καθηγητὴ. Καὶ σοὺ ἀπήντησα: «τώρα, ἐλπίζω νὰ τὸν παρακολουθῇς μὲ συγκεντρωμένο μυαλό». Αὐτὸ κιόλα ἐγίνε, ἀφοῦ πέρασαν λίγες ἡμέρες καὶ συνήθισες. Ὡστόσο εἶσαι πολὺ ἀξέπαινη ποὺ φιλοτιμήθηκες μὲ τὴν ἀπάντησή μου καὶ προσπάθησες νὰ συγκεντρωθῇς πρὸ γρήγορα.

Λυποῦμαι πάρα πολὺ, **Σφίγξ**, γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις. Ἀνακίνησες ἕνα ζήτημα τόσο σπουδαῖο, ἐπομένως χρωστοῦσες νὰ φάξῃς καὶ νὰ βρῇς ἐκεῖνο ποὺ σοὺ ζήτησα, γιὰ νὰ σχηματίσω γνώμη. Μποροῦσες μάλιστα, ἂν ἤθελες, νὰ μὲ παρακλῆσες—γιὰ νὰ μὴν παρεξηγηθῇς—νὰ μὴν κάμω κανένα λόγο γι' αὐτό, παρὰ νὰ τὸ κρατήσω μόνον γιὰ τὸν ἐαυτό μου. Ἀπὸ τὶς φωτογραφίες ποὺ μοῦ στέλνεις, δυὸ μᾶρσαν πολὺ καὶ θὰ τὶς δημοσιεύσω. Ὡστε ἂν τις ἴδῃς, πέρασε ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου νὰ τὶς πάρῃς ὅλες μαζί.

Ζήτω τὸ 21, αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινα καὶ χαίρω ποὺ ἀποφάσισες τώρα νὰ παίρνῃς μέρος καὶ στὴν κίνηση. Ἐλπίζω τὸ πῶς νὰ ἔγινε πᾶς ἐντελὴς καλὰ καὶ νὰ πηγαίνης καὶ στὸ σχολεῖο. Ἐβρανο γιὰ

τὰ φτωχὰ παιδιὰ ἔκανα ὡς πρὸ ὀλίγων ἐτών. Δεχόμενον δηλαδὴ αἰτήσεις καὶ συστάσεις παιδιῶν ποὺ ἤθελαν νὰ γίνουν συνδρομηταὶ μοῦ ἀλλὰ δὲν εἶχαν νὰ πληρώσουν. Οἱ φίλοι μοῦ μοῦ ἐστάλιν δὲτι μποροῦσε καθένας. Καὶ μάλιστα συμπληρωμένοι—κατὰ συνδρομὴν, ἐνέγραφα ἕνα φτωχὸ παιδί—κατὰ αἰτίαν αἰτίας ἢ συστάσεως—καὶ περιμένα νὰ λάβω κι' ἄλλα λεπτά γιὰ νὰ ἐγγράψω ἄλλο. Δυστυχῶς, τὰ τελευταῖα χρόνια, ὁ ἔβρανος αὐτὸς δὲν ἀπέφερε μεγάλα πρᾶγματα καὶ... καταργήθηκε μόνος του.

Σ' εὐχαριστῶ, **Τιτίκα**, γιὰ τὴν ἀνανέωσιν καὶ γιὰ τὸ παλαιὸ γράμμα. Γιὰ τὸ ποίημα, ἀφοῦ δὲν τὸ στέλνεις γιὰ τὴν Σελίδα, θὰ σοῦ πῶ μόνον τὴν γνώμη μου. Καλὴ ἡ ἰδέα. Ἡ στιχογραφία ὅμως χωλαίνει, οἱ ὁμοιοκαταληξίες ἐρχονται ἀπαντόνιστ' καὶ γενικὰ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος δὲν εἶναι ὁμαλὴ. Σὲ πολλὰ μέρη ἐξαλεῖται τὰ ἰδιά. Συντομώτερο, τὸ ποίημα θὰ ἦταν καλὸτερο. Ἐστειλε 10 τετράδια.

Δὲν πειράζει, **Διαβόλῳ Ἀστέρη**, ἂν δὲν μοῦ ἔγραψες ὅλο τὸ καλοκαίρι, ἀφοῦ τὸ πέρασες τόσο καλὰ. Εἶδα τί ὥρατα ποὺ περῶς καὶ τὸ χειμῶνα στὸ σχολεῖο σου, ἔν' ἀπὸ τὰ καλύτερα σχολεῖα ποὺ ἔχουμε. Τὸ ἔχω καλὰ, γιατί ἔχω ἐκεῖ πολλές φίλες ποὺ μοῦ γράφουν καὶ μοῦ τὰ λένε. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀνανέωσιν καὶ σοῦ ἐξανέστηκα τὸ φυλλάδιο ποὺ δὲν εἶχες λάβει.

Μὲ χαρὰ ἔκαμα τὴν γνωριμία σου, **Δευκοθέα**, ἂν καί, τρία χρόνια ποὺ εἶσαι συνδρομητριά, μποροῦσες νὰ τὴν εἶχα κάνει πολὺ πρωτότερα. Ὅλα καλὰ, μόνον αὐτὴ ἡ ἀμέλεια (δὲν ἐννοῶ βέβαια στὰ μαθήματα) θάθελα νὰ φύγῃ πᾶς ἀπὸ τὴν μέση. Ἀνανέωσα τὴν συνδρομὴν σου καὶ τὸ ψευδώνυμό σου κι' εὐχαριστῶ. Γράψε μου!

Περὶ μεν ἐξήγησα ἀπάντησιν, **Ἐλντα**, ἀλλὰ μ' αὐτὴ τὴν πλημμύρην δὲν μπόρεσα νὰ σοῦ ἀπαντήσω νωρίτερα. Τὸν ἤξερα τὸ Γυμνασιάρχην σας. Ὁ μακαρίτης ἦταν πραγματικὸς ἀριστὸς ἐκπαιδευτικὸς καὶ ἄνθρωπος. Μὲ συγκίνησε κι' ἡ περιγραφή τῆς συναστροφῆς ὅπου ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ μὴν μὲ συμπαθήσει. Πῶς τὰ πηγαίνουν τὸ σκυλάκι καὶ τὸ γατάκι; συγγνώμην ἡ μαλ' ὀλόνουν; Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἐννοεῖται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, ὁρ. 10.—Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνεκρινόμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1932. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἂν ἔχουν αἰ ἐνδία καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Σαραντανιγὰς, ἄ. (ΚΚ). Πανδώρα, κ. (ΘΑ). Λουλουδιόμνη Περὶβόλι, ἄ. (ΔΠ). Σμόλνερ, ἄ. (ΔΠ). Μινέροβι, κ. (ΝΣ). Ἐλπιδοφόρος Ἰππότης, ἄ. (ΚΦ). Κόμης Μοντεχόρτης, ἄ. (ΚΓ). Πυγμαχός, ἄ. (ΓΒ). Μαριάνο Ρόδο, κ. (ΕΡ). Μαρία Στουάρτ, κ. (ΕΖ). Καλόκαρδη, κ. (ἀντὶ τοῦ προταθέντος «Ἀνοιχτόκαρδη» ποὺ τῷ χειρὶ ἄλλῃ). Στάμ-Κάλλ, ἄ. (ΣΚ). Σιωγιός, ἄ. (!). Μίγας Ναπολέων, ἄ. (ΓΣ). Ἀρης, ἄ. (εἰμαι ἐγὼ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Διαβατικὸ Ἀστέρη, κ. Παλιόπαπουσο, κ. Τρεμουντάρ, κ. Ὀστρία, κ. Μαίστερος, κ. Λυσόχαρτο, ἄ. Τιτίκα, κ. Κένταυρος, ἄ. Γκάλλικ, ἄ. Τσιφασκόν, ἄ. Ἀγριολοῦλοδο, κ. Δευκοθέα, κ. Πονεμένο Χαυδέλο, κ. Σεντεμένην, κ. Ἐλντα, κ. Ζέουρος, ἄ. Λεβάντες, κ. Ἀτρομήτος Φοβηταίρης, ἄ. Ἀνθός τῆς Ἀνατολῆς, κ. Μικρομέγαλη, κ. Λαχτάρα τῆς Δευτεριάς, κ. Ἑλλάδας Ἀγκαλιά, ἄ. Χαρουγὴ τῆς Δέσβου, κ. Κρητικὸ Ἀκρογιάλι, κ. Τζίνα, κ. Χα-

νωτοπούλα, κ. Ρόδο τῆς Ἐορήμου, κ. Παπαρούνα, κ. Ἐνδοξος Ἑλλάς, ἄ. Σφίγξ, κ. Ρέμβη, κ. Παλῆ, ἄ. Ἀθῆνᾶ, κ. Ἀδωνίς, ἄ. Βέδας, ἄ. Νυφούλα τ' Οὐράνου, κ. Μαγνήτης, ἄ. Μπουμπουλίνα, κ. Ἐλπιζούσα Ἑλλάς, κ. Ἀυγερινός, ἄ. Δάμων, ἄ. Φιντίας, ἄ. Φωτεινὸ Κανδηλάκι, κ. Φιλομήλα, κ. Πειραιωτάκι, ἄ. Διαβάτης, ἄ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: **Τριανταφυλλέιο Δάκρυ** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά λόγια καὶ τὶς εὐχές εὐχομαι κι' ἐγὼ σὺ νὰ ξαναπάρῃς πρῶτος τοῦ χρόνου, τὸ πρῶτο μου φυλλάδιο δὲν περιμένω, βλέπεις, νὰ ἰδῶ ἂν ἔχῃς γοῦρὶς γιὰτὶ δὲν πιστεύω σ' αὐτὰ μὲ φτάνει ἡ χαρὰ σου κι' αὐτὴν εὐχομαι νὰ ξανακαιοθανῇς). **Προσκοπία** (ἀφοῦ εἶσαι προσκοπία, βέβαια σοῦ ταυρίζω περιμένω κι' ἄλλο γράμμα μὲ περισσότερα). **Ἀνίξαν** (αὐτὸ μοῦ ἄρεσε καλύτερα καὶ τώρα περιμένω τὰ πολλὰ μὲ τὸ νέο σου ψευδώνυμο). **Μικρὸν Κυδωνιάτην** (ἔχεις δικιο, γράφε μοῦ μόνον ὅταν σάφινουν τὰ μαθήματα, ὅχι, τὸ γραμματάκι σου δὲν μὲ κούρασε καθόλου, μόνον ποὺ δὲν ἔχω σήμερα τόπο γιὰ νὰ σοῦ ἔλεγα περισσότερα). **Δεβάνταν** (ἡ ἐξαδέλφη σου εἶναι ἀκόμη ὡ, τὸ πιστεύω πῶς δὲν μὲ κολακεύεις καθόλου καὶ πῶς εἶσαι ἀληθινὰ περήφανη γιὰ τὸν τίτλο τῆς Διαπλασσοπούλας, τώρα, ἀφοῦ ὁ καθηγητὴς μὲ οὐστης στὴν τάξη, θὰ μπορέσῃς βέβαια νὰ μοῦ ἐγγράψῃς μερικὲς συμπαθητικὲς σου). **Κεφαλλοντοπούλαν** (διάβασα τὶς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὸ ταξίδι σου στὴ Βενετία καὶ στὴ Ραβέννα: τί ὥρατα πράγματα ποὺ εἶδες! ἀλλὰ μήπως τὶς ἔστειλες γιὰ τὴν Σελίδα); **Ἀρην** (ἐλπίζω νὰ εἶσαι τώρα καλὰ, τὸρμον ἔστειλα, λῦσεις ἔλαβα). **Β. Θεριανόν** (χαίρω πολὺ καὶ περιμένω). **Σαμωτοπούλαν** (εὐχαριστῶ πολὺ καθόλου δὲν ἀργήσας, νὰ λές στίς φίλες ὅτι ἔχω συνδρομητρίδες πολὺ μεγαλύτερες ἀπὸ σένα). **Φιλομήλαν** (ναί, τὰ ἔλαβα καὶ τὰ φυλάω, δὲν ἔχω ὅμως ἀκόμη ἂν θὰ τὰ δημοσιεύσω). **Συμυριανόν** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα: ἔλαβα καὶ τὸ κομμάτι σου ἀλλὰ τί δυσανάγνωστο! θὰ μπόρῃς νὰ τὸ διαβάσῃς; ἢ ἰδῶ...). **Κορυδαλόν** (ἔστειλα 10 τετράδια, τ' ἀποτέλεσματα τῶν καλοκαιρινῶν διαγωνισμῶν θαρρῶς ἔσονται ἀκόμη) εἶναι πολλοὶ καὶ χρειάζεται καιρὸς γιὰ νὰ διαβάσω τόσους ἀπαντήσεις). **Ἀυγερινόν** (χαίρω πολὺ εἶσαι τώρα καλὰ, ὀδηγὸν ἔστειλα). **Ἑλλάδα Παπαγεωργίου** (χαίρω πολὺ γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις σοῦ ἔστειλα τὸ 51 φυλλάδιο). **Κόκκινον Καναρίν** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ δυὸ ἐσπαθώματα, περιμένω τὴν μετάφρασιν). **Χαρουγὴ τῆς Δέσβου** (εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα). **Μαγνήτην** (καὶ σένα εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐσπαθώμα, δείγμα κι' αὐτὸ «τῆς μεγάλης ἀγάπης ποὺ μοῦ ἔχεις», κι' ἐλπίζω νὰ ἐξοκολουθήσῃς χαρτὶ λύσεων ἔστειλα). **Μαρίαν Στοιὰρ** (ὀδηγὸ καὶ Σῆμα ἔστειλα—τὸ πιστεύω πῶς μ' ἀγαπᾷς, ἀλλὰ γράφε μοῦ καὶ κάπου-κάπου). **Μαριάνο Ρόδο** (αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα, εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά λόγια καὶ τὶς εὐχές). **Πυγμαχόν** (κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ ἔκαμα ἕνα τόσο καλὸ φίλο, ὅπως μπορῶ νὰ κρίνω ἀπὸ τὸ γράμμα σου, μπορεῖς νὰ λάβῃς μέρος σ' ὅλους τοὺς διαγωνισμοὺς ποὺ δὲν ἔλθῃς ἢ προσομιᾶ τῶν διαβάς κιόλα καὶ τὸν ὀδηγὸ). **Σμελῆν**, **Παλῆ**, **Ἀθῆνα**, **Κρητικὸ Ἀκρογιάλι**, **Περγαμηνὴν Ἀδραν** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 12 Δεκεμβρίου, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΔΩΡΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Η «ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ» ΤΟΥ 1932

Θαυμάσιος τόμος ἀπὸ 620 σελίδες.— 400 εἰκόνες.— «Βασιλόπουλο καὶ Ζητιανόπουλο». — «Ἐδὶθ ντὲ Φεράλ». — «Ἡ Γαλάζια Μαρμά». — «Νέες περιπέτειες τοῦ Κανελλῆ». — «Θηριοτροφεῖον Χ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστὸς τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν καὶ δρχ. 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 - 1931), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 39 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρ. 80 καὶ ραμμένους δρχ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ 1932 τιμῶνται ἕκαστος ἀρ. 110 καὶ ραμμένους δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν δρχ. 5 ὁ ἀρ. 80 καὶ δρχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν δρχ. 35 εἴτε ἀρ. 80 εἴτε ραμμένος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 262ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεῖται μέχρι τῆς 17 Φεβρουαρίου.

33. Δεξιόγραφος

Τὸ πρῶτο καίει, τὸ δεύτερο
Μιά χρονικὴ μονάς
Μὰ πάλι καὶ τὸ σύνολο
Σὲ καίει καὶ βογγᾷ...

Μυρεβόλος Ἀνδρός

34. Μεταγραμματισμός

Βγάζω ρῶ καὶ βάζω ἰῶτα
Κι' ἐνὸς ἦταν πουλὶ πρῶτα
— Μάλιστα θαλασσινὸ —
Βλέπω τώρα βασιλέα
Σ' ἐποχὴ καὶ χώρα ἀρχαία,
Ποὺ εἶχε τέλος τραγικόν.
Σπαρτιατοπούλα

35. Ἀναγραμματισμός

Μιά φορὰ κι' ἕναν καιρὸ...
Παραμυθὶ πάω νὰ πῶ,
Τάκανα ὁμῶς θάλασσα.
Θύμωσα τότε κι' ἐγὼ
Καὶ τὸν κόσμῳ χάλασα.

Ναῖ,

36. Αἵνιγμα

Στὴν Τροία πολέμησε
Τάρσενικό μου.
Ψάρι κοινότατο
Τὸ θηλυκὸ μου
Καὶ γνωστὸ φρούριο
Τὸ οὐδέτερό μου.

Ντάλια

37. Εξάγωνον

Οὐριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω:
νύμφη ἢ φυσικὸν φαινόμε-
νον, γῆ, γράμμα τοῦ ἄλ-
φαβήτου, ἐπίθετον ἢ ὄνο-
μα γυναικεῖον, στοιχεῖον.
Καὶ καθέτως τὰ ἑξῆς.

Ἐσπερμένη Λαϊδὴ

38. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 4 6 4 = Πρωτεύουσα.
2 3 5 4 5 = Κίνησις πρὸς τὰ ἄνω.
3 6 4 2 = Δένδρον.
4 1 1 2 5 4 2 = Ἀσκήσις.
5 2 3 4 5 5 2 = Ὅπλον.
6 3 2 5 4 5 = Τὸ φῶς μας.
Πληγωμένοι Ἀετὸς

39. Φωνηεντόλιπον καὶ Ἑλλιποσύ-
φωνον ἐκ Διπλῆς Ἀκροστιχίδος

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητου-
μένων λέξεων ἀποτελοῦν Φωνηεντόλι-
πον, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα Ἑλλιπο-
σύμφωνον γινωμικόν, ἀμφότερα τοῦ
τύπου

*** - * * *

τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις!

1. Μυθολογικὰ ὄντα συγγενῆ μὲ τοὺς
Τιτάνες: 2. Ἀρχαία πόλις περίφημος
καὶ ἐκ τῆς Γραφῆς: 3. Μικρὰ νήσος τοῦ
Αἰγαίου: 4. Ρωμαῖος στρατηγὸς κατὰ-
κτῆσας καὶ τὴν Ἑλλάδα: 5. Ποταμὸς
τῆς Ἀγγλίας: 6. Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ
σκληρὸς.

Μουσάμπούλινα

40. Φωνηεντόλιπον

χρ - βος - μετρν

Ἐρείκην

41. Γεῖφος

I + es NAI Πρῶτε, Ρῆμα

Ταρζάν

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 40

532. Παλαιολόγος (παλαιό, λόγος).

— 533. Ρῶδι (ρῶ, δι). — 534. Χίος - Ἴος.

— 535. Ἰηλός - Μῆλος.

536. ΜΗΝΕΣ 537. ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ

ΗΜΕΡΑ (ροιά, Βαραβᾶ:, Ὁ-

ΝΕΥΑΣ σιρς. Σαβοῖα, Ια-

ΕΡΑΤΩ τρός, Τάρταρος). —

ΣΑΣΩΝ 538. Θέρος, Τρύγος,

πόλεμος. (Θεός, Λέρος, Τρύγων,

Ἄρτος, Πότος, Λέγω, ἄμμος).

539. ΧΡΟΝΟΣ (Χειμῶν, Ρίπτο, Ὁ-

λον, Νόμιμος, Ὀδύνη, Σῶμα). — 540.

Λέων, λίαν, ἐλαύνω, ἔλαιον, Ἑλένη.

541. Ἦν Διάπλαιον νάγαπῶεν καὶ νὰ

διαδίδωμεν. (τ ἦν διὰ πλα, σὺν ν, ἀγ

ἀπὸ με, ν, κενὰ διὰ δίδω, μέν). — 542.

Poussin.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὴ στοι-
χεῖα δρχ. 6, τὸ ἐλάχιστον τμήμα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις μὲ πέντε δὲ στοιχεῖα
δρχ. 1 καὶ μὴ κεφαλαιῶν δρχ. 1,5. Ὁ χωριστὸς
στήσις δρχ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρῶνται τὰ
διπλὰ ἢ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΓ' - 24]

Δεσποινὴς κυλαῖα Διαπλάσπουλα) δι-
πλωματοῦχος τῆς γαλλικῆς (brevet
elementaire et litteraire) παραδίδει
μαθήματα γαλλικῆς σὲ δεσποινίδας καὶ
παιδιὰ. Διαμένουσα εἰς τὴν ἐφοχὴν θὰ ἐ-
δέχτο δωμάτιον ἀντὶ μαθημάτων παρὰ
καλὴν οἰκονομίαν ἐν Ἀθῶναις. Γράψατε:
Δδὰ Ἐλ. Κωτοῦ, ἐδὸς Φειδίου 3. Ἀθῶνας.

[ΑΓ' - 25]

Ο (ΑΒ' - 520) Διαγωνισμὸς μου παρα-
τείνεται ἀκόμη τρεῖς μῆνες. Ταρζάν,
Ἀργιολούλουδο, (ἰως...), Ζωζέτ (Ἀ-
τλαντίδα ταχυδρομικῶς), Ἐπεσεμένη Δόρ-
δε, Ρέμβη, Μυρεβόλος, Βάτραχοι, Χα-
ρούμενη Συντροφία Κυρὰ τῆς Θάλασ-
σας, νὰ περιμένῃ υποστήριξί σας; Οἱ κα-
λύτερες ἀπάντησεις θὰ δημοσιευθῶν (πι-
θανῶς στὸ Μακεδονόπουλο). Θὰ θεωροῦ-
σα μεγάλη τιμὴ μὴ ἀπάντησιν τῆς Λι-
λάντας (ἐκτός συναγωνισμοῦ).

Ἀετιδεὺς

[ΑΓ' - 26]

Ψηφίσατε ὅλοι:

«ΜΕΓΑΛΗΝ ΙΔΕΑΝ»

[ΑΒ' - 27]

Ἰππότη Δόγγην, γιατί δὲν ἀπαντᾷς;
Σφιγῆς

[ΑΓ' - 28]

Εὐνα καινούργιο Διαπλάσπουλο ἀλληλο-
γραφεῖ μὲ Διαπλάσπουλα. Δ/οις Χρι-
στον Δρακάκη, Κώτσου 3, Χαλκίδα, διὰ
ΕΛΛΗΝΟΦΟΡΟΝ ΙΠΠΟΤΗΝ

[ΑΓ' - 29]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ

Ο (ΑΒ' - 399) διαγωνισμὸς ἀκυρώνε-
ται (κάρτες ἐπεσπράφισαν).

Προκηρύσσεται νέος μεγάλος διαγωνί-
σμος Ἀργάφων Ἑσπεριῶν. Συμμετοχὴ ἐ-
ξ ἀδράχμων, προθέσμια μέχρι τέλους Φε-
βρουαρίου. Βράβεια: Βιβλὶον Πανοπούλου.
Αὐτόματος κοντυλόφορος καὶ 4 μυθιστο-
ρήματα διαφόρου ἀξίας. Ἀπὸ δόσους ἀπάν-
τήσουν, ἕκαστος πού λαβαίνει μέρος στὸ
Δημοψήφισμα θὰ υποστηρίχῃ τοὺν ἀναλό-
γως τῆς κάρτας τῶν.

Διαπλάσπουλα, δα μάλιστα ἐνδιαφέ-
ρεστε γιὰ τὸ Δημοψήφισμα, υποστηρίξετέ
μας. Δ/οις: Ἐμμανουὴλ Κνιθάνιν, Μπόλα-
ρη, Χανιά - Κρήτης.

Ὁ Σύλλογος υποστηρίξει στὸ Δημοψή-
φισμα τὸ ὑπέρχον ψευδώνυμο: ΔΙΚΕΦΑ-
ΛΟΣ ΑΕΤΟΣ. Ψηφίζοντες τὸ δεῖχνετέ τὰ
εὐγενικά σας αἰσθηματά.

[ΑΓ' - 30]

Νὰ τὰ ὁρασιότερα ψευδώνυμα 1932:
ΛΕΤΙΔΕΥΣ, ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ ΤΩΝ Ο-
ΝΕΙΡΩΝ, ΔΑΚΡΥ ΨΥΧΗΣ. Τίμη

[ΑΓ' - 31]

Ψηφίσατε ὅλοι τὸ ψευδώνυμον ΧΩΡΙΣ
ΦΤΕΡΑ

[ΑΓ' - 32]

Ἰώ, Ἑλπίς, Χλόη, Ἐκάτη, Ἀγράμπελη,
Ἰ Πειραιωτάκι, Ἀγνή. Ἐξυπνο Κυπριω-
τάκι, Δάμων, Φιντία, σὰς ξέρω. Ἀνταλ-
λάσσουμε Μ. Μ.; Στείλτε πρῶτοι: Ἰων-
νιδῶν 8, Πειραιεύς. Μαρία Στούρατ

[ΑΓ' - 33]

Περιμένω τετραδικία ἀπ' ὅλους. Δ/οις:
κ. Ἰωάννην Θεοδωρακόπουλον, Σκου-
φᾶ 21, Ἀθῶνας, διὰ

Λυκόφως τῆς Δόξης

[ΑΓ' - 34]

Προκηρύσσω δῆμιον τριδράχμων Δια-
γωνισμὸν τοπείων ἢ ἡθοποιῶν. Ἀντὶ
δρχ. στείλατε ἀπράχιστα γραμματόση-
μα. Υποστήριξετε, Σύλλογοι καὶ Διαπλά-
σπουλα, μὲ τὸν καινούργιον χρόνον. Δ/οις:
Αἰγερνόν, Βελισσαρίου 33, Κέρκυραν.

Καλόκαρδη, Αἰγερνίδος

[ΑΓ' - 35]

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω τετραδικί-
α μὲ ὅλους εἰς. Λυσόχαρτο, δέχε-
σαι; Δ/οις: Παναγιώπουλον, Ἰψηλάντου
147, Πειραιᾶ.

[ΑΓ' - 36]

Στηριζόμενος στὰ εὐγενικά σας αἰσθη-
ματα καταθέτω στὸ Δημοψήφισμα μὲ
τὸ ὑπέρχον ψευδώνυμο:

ΕΛΛΑΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

[ΑΒ' - 37]

Πρωτοπαίνοντας στὴν κίνησιν ἀλλη-
λογραφῶ καὶ ανταλλάσσω τετραδικί-
α μὲ Διαπλάσπουλους ἕως 14 ἐτῶν. Δ/οις:
Θεοδωρὰν Ἀλεξιάδου, 5 Φιλωνος, Πειραιᾶ.
Πανδώρα

[ΑΓ' - 38]

Πρωτοπαίνοντας στὴν κίνησιν χαίρε-
τῶ Διαπλάσπουλον. Ἀνταλλάσσω
τετραδικία. Στείλατε ὅλες-ὅλοι: Πάνον
Παπαδημητρίου, Συνοικία Ἀγίου Νικολάου,
Τρίπολιν. Λουλουδιμένο Περιβόλι